Nr 209. Kraków, 14 Września — Środa Rok 1881.

Czas wychodzi codziennie, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne.
Oddzielne Nra *Czasu*, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiac
Pocztą w państwie Austryackiem	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 c.
„ Niemieckiem	28 złr.	7 złr.	3 złr.
„ do Włoch, Francyi, Anglii, Belgii, Szwajcaryi, Turcyi innych państw należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuję się tylko od 1go do ostatniego dnia w miesiącu. — **Listy** z pieniędzmi i *przekazy* pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać *franco* do Administracyi *Czasu* w Krakowie. — *Listy reklamacyjne nieopieczętowane* nie podlegają opłacie pocztowej. — *Listów niefrankowanych* nie przyjmuje się. **Rękopismów** nadsyłanych nie zwraca się.

CZAS

Prenumeratę przyjmują:
Administracya „CZASU" **w Krakowie**, tudzież urzędy pocztowe. **Miejscową prenumeratę** księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, handel Nowakowskiej. — **Ogłoszenia** (inseraty) przyjmuje się za opłatą od miejsca wiersza drukiem drobnym (petitowym) za pierwszy raz 10 cnt., za każdy następny raz po 5 cnt. — **Nadesłane** (na 3 stronnicy dziennika) od miejsca wiersza drukiem drobnym po 20 cnt. za każdy raz. **Dołączenia do „Czasu"** (prospekta, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 1 złr. od 100 egzem. dla zamiejscowych, a 50 cent. od 100 egzem. dla miejscowych prenumeratorów. — Należytość uprasza się **naprzód** nadesłać przekazem pocztowym. — **Ogłoszenia i prenumeratę** przyjmują: **we Lwowie** Ajencya „CZASU" w głównym składzie tytoniu Nr. II przy ulicy Trybunalskiej L. 4; **w Paryżu** wyłącznie p. Adam, Rue Clément 5; (prenumeratę p. Wincenty Raczkowski, Faubourg Poissonière 33); **w Wiedniu** pp. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu), A. Oppelik, Stubenbastei Nr. 2 (także w Pradze), R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze), G. L. Daube & Comp. (także w Frankfurcie nad Menem), Rotter & Comp. Riemergasse 12.

Kraków 13 września.

Przegląd Polityczny.

W sobotę zdawał także dr. Rechbauer sprawę z czynności swojej w Radzie państwa przed wyborcami swymi w Gradcu. Krytykował on bardzo nieprzychylnie dzisiejsze stosunki parlamentarne, regulacyę podatku gruntowego nazwał niesprawiedliwą i oświadczył się przeciw podatkowi od nafty, ponieważ najwięcej dotknie on klasę uboższą, mówił także przeciw nowelli do ustawy wojskowej, gdyż zwiększy ona tylko ciężary na wojsko, wreszcie mówił przeciw wszelkim inwestycyom w Bośni, dopóki stosunki prawno-polityczne i międzynarodowe krajów okupowanych nie zostaną uregulowane. Wszystkie czynności stronnictwa feudalno-klerykalno-narodowego dążą do tego, aby stanowisko Niemców podkopać; przeciw czemu powinni wystąpić wszyscy, którzy tylko mają poczucie niemieckie. Język niemiecki, jako państwowy, jest nietylko ze stanowiska niemieckiego, ale także ze stanowiska austryackiego bezwzględnie potrzebnym, co zapewne i w sferach decydujących uznają. Niemcy każdej chwili wysłuchają chętnie sprawiedliwych żądań, ale zwalczać będą każde usiłowanie przeciw jedności i potędze państwa. Z tego krótkiego streszczenia mowy Rechbauera widać, do jakiego stopnia centraliści są niepoprawni i zaślepieni; zawsze jedno i to samo: co innego w słowach co innego w czynach, odmawiać narodowościom, co konstytucya im zastrzega i poręcza, a przed wyborcami prawić o sprawiedliwości, o chętnem wysłuchaniu żądań itd. Dalej obłuda i fałsz iść nie mogą. Albo jakąż niesłychaną arogancyą trąci zarzut parlamentarnej korupcyi, podniesiony przeciw teraźniejszemu kierunkowi. Centraliści zawcześnie poczynają próbować, czy świat zapomniał o chabrusach i gründerstwie. P. Rechbauer należał dawniej do uczciwych przeciwników.

P. Herbst przemawiał znów w niedzielę do wyborców swoich w Kamienicy czeskiej; w głównej rzeczy powtórzył znane swoje zapatrywania. Wspomniał nadto, że dziwnym zbiegiem okoliczności z Czechami, Polakami, Słoweńcami, połączyli się synowie niemieckich krajów alpejskich, aby uciskać własnych współziomków. Z wyjątkiem stronnictwa prawa, wszystkie inne frakcye prawicy pilnują interesów narodowych, a następstwem tego koniecznem jest, że teraz stronnictwo wiernokonstytucyjne, które nigdy interesu narodowego nie wysuwało na pierwszy plan, pchanem jest do tego, aby się stało stronnictwem narodowem; „u nas, rzekł, na długo nie można myśleć w ogóle o stronnictwach politycznych, lecz tylko o narodowych." P. Herbst zakończył temi słowy: My Niemcy musimy pragnąć, aby nadeszły czasy spokojnego rozwoju, gdyż rozwój spokojny jest nietylko interesem niemieckim, lecz prawdziwym interesem państwowym. Depesze nie podają, czy przy tym frazesie dano p. Herbstowi oklaski.

Magistrat w Pradze wysłał do komendy wojskowej w miejscu pismo wystosowane po czesku. Ponieważ komenda po raz pierwszy otrzymała pismo czeskie, przesłała je komendzie głównej, a ta zażądała decyzyi namiestnictwa. Fmp. Kraus wydał okólnik, w którym poleca wszystkim urzędom korespondować z władzami wojskowemi w języku niemieckim, jako urzędowym w armii. Jedynie wyjątkowo uwzględniać należy pisma czeskie z mniejszych miejscowości, o których przypuścić można, że żaden urzędnik gminny nie włada językiem niemieckim.

Gdyby chcieć powtórzyć wszystkich dzienników sądy i domysły o charakterze, znaczeniu i doniosłości zjazdu gdańskiego, powstałby chaos przeciwieństw i sprzeczności. Naprzód różnica zapatrywań odnosi się do tego, czy pierwsza Rosya, lub Niemcy pragnęły zjazdu; dalej, czy Rosya, czy Niemcy skorzystają: Rosya przez wyjście z odosobnienia, w jakiem się znajdowała od traktatu berlińskiego; Niemcy zaś, że pragnęły mieć zapewniony pokój od wschodu, aby módz się oddać pracom organizacyi wewnętrznej. Dalej stawiają pytanie: czy Austrya straci na sile stanowiska swego opartego o Niemcy a grożącego posuwaniem się w głąb półwyspu Bałkańskiego; czy przeciwnie Austrya zostanie rozbrojoną i ubezwładnioną przymierzem Niemiec z Rosyą. Dalej: czy Rosya zrzecze się polityki panslawistycznej, lub tylko uspokoi do czasu obawy Niemiec; wreszcie, czy cały nacisk przymierza nie odbije się na Polakach, sięgając aż do Galicyi? Któż odpowie na każde z tych pytań? Faktem jest tylko, że ks. Bismark został do przymierza rosyjskiego nawrócony, lubo przymierze z Austryą było na to do życia przez niego powołane, aby uwolnić Niemcy od przymierza z Rosyą. Skoro w oczach całego świata Ignatiew uchodził za reprezentanta polityki panslawistycznej, przeto utrzymanie się jego przy tece ministra spraw wewnętrznych, pomimo zjazdu w Gdańsku, okazuje, że nie zachodziła potrzeba poświęcenia go względom dla Niemiec.

Gdyby nie mowy Gambetty i ministrów, nie byłoby co o Francyi donieść. Ale mowy te już tak się oklepały, że nie czytając ich, można z góry wiedzieć, jakie będą. Mowy zastępują czyny. Ostatnią mamy do zapisania mowę Ferrego, który usiłował dowieść, że jego gabinet nie różni się od tego gabinetu, który teraz po nim przyjdzie, że nowa Izba nie będzie różnić się od dawnej, że program Gambetty nie różni się od programu rządu dotychczasowego, i że należy zlać stronnictwa lewicy i unii republikańskiej w jedno ciało a z poparciem jego polityka będzie szła utorowaną drogą.

Pełnomocnik francuski w Tunisie, Roustan, wraca z Paryża do Tunisu. Słychać, że gubernator Algieryi, Grévy, zamierza złożyć urząd. Dziś miały wyruszyć do Tunisu nowe posiłki z Francyi.

Ruch agraryjny w Irlandyi zaczyna się odbijać także w Szkocyi. Na zebraniu d. 8 b. m. dzierżawców w hrabstwie Aberdeen poruszono kwestyę zmiany stosunków rolniczych i powrót do ceł opiekuńczych. W Irlandyi w hrabstwie Tyrone upadł w wyborach kandydat polecany przez Parnella.

Komitet socyalistyczny szwajcarski w Zürichu rozpisał zjazd europejskich socyalistów do Berna na d. 23 października, spodziewając się, że nie dozna on przeszkody. Ten termin naznaczony został z tego powodu, że po ów czas ukończą się wybory we Francyi, Belgii i Niemczech, które zniewalają socyalistów tamecznych pozostać teraz w miejscu i wpływać na wybory.

Polit. Corr. donosi, jako pogłoskę, o bliskiej zmianie w gabinecie serbskim.

Derwisz basza otrzymał nowe posiłki i polecenie uśmierzenia jak najśpieszniej ruchu powstańczego w północnej Albanii.

Nie pierwszy to jest rokosz wojska egipskiego, o którym nam doniósł telegram, ale rokosz groźniejszy niż w lutym, a któremu uległ chediw, zezwalając na zmianę gabinetu. Mniemano, że minister wojny, Daud basza, szwagier wicekróla, będzie umiał złamać przewagę pułkowników, lecz usiłowania jego nietylko nie odniosły skutku, ale sprowadziły rokosz. Sądzą, że Porta cichaczem ten bunt podżegała, aby mieć możność wprowadzenia wojsk swych do Egiptu. Francya ma być nieprzyjazną interwencyi tureckiej. Ajencya Havasa dowiaduje się z Londynu, że i tam nie sprzyjają interwencyi tureckiej, któraby zniweczyła wszystkie usiłowania około ucywilizowania Egiptu. Korespondent mniema, że Francya i Anglia nie dopuszczą się takiego błędu. Opinia publiczna tak we Francyi jak w Anglii pragnie utrzymać dobre porozumienie między obu mocarstwami, zatem wbrew Francyi Anglia działać nie będzie.

Znaczniejsze dzienniki angielskie zgodnie przychodzą do tego wyniku, że jedyną drogą wydobycia Egiptu z kłopotów, byłoby wdanie się Turcyi, gdyż tylko Sułtan miałby prawo do tego. *Daily News* sądzą, że wicekról nie utrzyma się długo.

Jutro zbiera się we Lwowie nasz Sejm. Wypowiedzieliśmy kilkakrotnie nasze zapatrywanie się o nim, oraz o zadaniach rozpoczynającej się sesyi.

Pragniemy gorąco, aby Sejm odpowiedział wszechstronnie ważnemu swojemu powołaniu i tej wielkiej odpowiedzialności, która na nim dziś ciąży wobec całego narodu polskiego. Wytykamy też nieraz jego ujemne strony, chcemy bowiem, aby usuniętemi zostały. Urządzenia nasze autonomiczne, Wydział krajowy, a zwłaszcza stanowisko Marszałka są, zdaniem naszem, wadliwemi i źle określonemi. Stosunek Marszałka do Wydziału, Wydziału do Marszałka, a jednego i drugiego do Sejmu, tak dalece jest anormalnym, że brak związku i loiki zastąpić tu może jedynie dzielność osobista, do rozwinięcia której potrzeba nietylko zdolności, energii i zaufania, ale przedewszystkiem czasu, a ze strony ufających, rozumnej cierpliwości.

Widzimy zatem wadliwości wypływające z ustawy i niedostatki w praktyce a chcielibyśmy, aby jedne naprawiono, drugim zaradzono.

Ale przedewszystkiem głęboką czujemy miłość i uszanowanie dla Sejmu, jakim on jest, bo to nasz Sejm, bo z Marszałkiem na czele, jest on dziś w kraju najwyższą powagą, nietylko prawodawczą, ale także moralną i narodową; powagą, przed którą zawsze i wszędzie wszyscy dobrzy obywatele kornie powinni czoła uchylać a współdziałać w celu wzmocnienia znaczenia i spotęgowania sił tego ciała, które jest treścią życia kraju całego. Miłujemy nareszcie i szanujemy nasz Sejm, bo to jedyny dziś Sejm polski. Wiemy, że pomimo niedostatków i trudności położenia, o tem on nigdy nie zapomni i dla tego wśród codziennej naszej pracy, przy rozpoczęciu corocznej pracy Sejmu, wyrażamy przekonanie, że Sejmowi naszemu i jego Marszałkowi Bóg dopomoże, że kraj ich wesprze, a społeczeństwo polskie uzna ich usiłowania.

Jeszcze w dniu 23 lutego 1870 r. powstawiliśmy na czele naszego dziennika zapytanie: Czy c. k. żandarmerya krajowa jest władzą wojskową?.... a następnie zapuściliśmy się w szczegółowy rozbiór tego pytania, dla uzyskania stanowczéj odpowiedzi.

Zapytanie i odpowiedź usprawiedliwione były koniecznością wyjaśnienia i obliczenia doniosłości wówczas nam udzielonéj. „koncesyi administraacyjnéj" zawartéj w rozporządzeniu ministeryalnem z d. 5 czerwca 1869 r. L. 235 zaprowadzającem język polski jako urzędowy do wszystkich władz państwowych podówczas w Galicyi urzędujących.

Według powołanego rozporządzenia, wydanego na podstawie ustawy zasadniczeéj państwa austr. z d. 21 grudnia 1867 r., wypowiadającéj w § 19 zasady równouprawnienia języków, wszystkie władze i organa rządowe ministrom przedlitawskim podległe a w Galicyi urzędujące, zobowiązane zostały do wyłącznego używania języka polskiego w służbie wewnętrznéj i przy korespondencyi z innemi władzami i urzędami galicyjskiemi, jako języka urzędowego.

Ponieważ rozporządzenie powyższe podpisali wszyscy mistrowie z wyjątkiem ministra wojny, przeto i w § 1 odnośnego rozporządzenia uczynione zostało zastrzeżenie, iż z władzami, urzędami i sądami wojskowemi, wszelka korespondencya urzędowa i nadal w języku niemieckim prowadzoną być winna.

Wiemy i pamiętamy dobrze, jak ciężką walkę staczać było potrzeba przy wprowadzeniu w wykonanie wspomnianego rozporządzenia, które naczelnicy władz obcy nam mową i pochodzeniem na każdym kroku ujemnie tłómaczyli i przy wykonaniu tegoż wszelkie możliwe trudności stawiali. Dla tego też powoli i stopniowo, z usuwaniem się naleciałych a wrogich żywiołów, powracał nasz język do panowania i prawa pomiędzy nami i na naszéj ziemi; a dzisiaj pod sprawiedliwemi rządami dla nas łaskawego monarchy, poszanowanie dla naszéj mowy, będącéj warunkiem naszego bytu i podstawą naszego patryotyzmu, z małemi wyjątkami, za upewnione uważane być może.

W epoce czasu którą wspomnieniem odżywiamy, oparli się stanowczo wprowadzeniu języka krajowego do służby wewnętrznéj i do korespondncyi z urzędami i organami galicyjskiemi: Zarząd dóbr rządowych w Bolechowie i żandarmerya krajowa; i w oporze tym dotychczas wytrwali.

Przesiedlenie zarządu dóbr rządowych z Bolechowa do Lwowa i poddanie jéj naczelnika pod nadzór i kierunek namiestnictwa dozwoli niewątpliwie wprowadzić nareszcie i do téj władzy urzędującéj na naszéj ziemi i zawiadującéj rodzinną glebą postanowienie całego ministerstwa z d. 5 czerwca 1869 o urzędowym języku krajowym. Co do korpusu żandarmeryi, sprawa używania języka krajowego, pomimo wielokrotnych nawoływań, nie została dotychczas rozstrzygniętą; i nietylko komenda c. k. żandarmeryi krajowéj we Lwowie i komendy oddziałowe po większych miastach lecz i pojedyncze, po wsiach i małych miasteczkach porozrzucane oddziały i posterunki żandarmskie w swych pismach i doniesieniach do władz galicyjskich wnoszonych, używają jak dawniéj języka niemieckiego; a co więcéj, że i władze rządowe galicyjskie tylko w tym języku odwołują się dotąd do żandarmeryi. Stan dawniejszy, w odniesieniu do obowiązków służby publicznéj obniżył jeszcze swój poziom, gdyż w skutek konstytucyjnego ustroju państwa nastąpiły kilkakrotne reorganizacye żandarmeryi, a z niemi zniknęły pułki i ludzie ożywieni mową i duchem Kempena. Dzisiaj żandarm nie potrzebuje umieć po niemiecku, albowiem według § 23 lit. F. ustawy z d. 26 lutego 1876 w razie przyjęcia kandydata do służby w żandarmeryi, wymaganą jest tylko znajomość języka krajowego lub mowy téj części kraju w której służy. Z rozwiązaniem żandarmskich pułków i z zaniechaniem przymusowéj rekrutacyi dla żandarmeryi, niemal sami krajowcy pozostali w szeregach téj zaszczytnéj, u nas tak zasłużenie dobrze ocenianej służby publicznéj; a gdy nauka języka niemieckiego w szkołach niższych nie jest w tym stopniu uprawianą, ażby młodzieńcy udający się do służby wojskowéj, a po jéj ukończeniu jako osoby stanu cywilnego wstępujące do żandarmeryi, należycie władały tym językiem, przeto przyszliśmy do téj niekonsekwencyi, iż żandarmi niepotrzebujący umieć po niemiecku, obowiązani są do pisania w tym języku.

Jak ta anomalia w praktyce wygląda, objaśnił nas korespondent *Przeglądu sądowego i administr.* w Nrze 23 tego pisma, który mając sposobność czytania raportów żandarmskich, scharakteryzował je jak następuje:

„Najczęściej stylizowane nie jasno, w sposób chaotycznie zagmatwany, rażąco grzeszące przeciw prawidłom języka a mało rzecz wyczerpujące, są najwyraźniejszém świadectwem łamania się ich autorów z trudnościami obcej mowy. Ztąd też dla formy zewnętrznej cierpi rzecz sama, cierpi służba; bo żandarm niemogąc się należycie wypisać w obcym języku, krępowany uciążliwą formą, jest przezto w swych raportach mniej wyczerpującym; sprawozdania jego i doniesienia są częstokroć niejasne, w stylizacyi dwuznaczne, niekiedy nawet w najważniejszych ustępach niezrozumiałe, któ-

---

Część literacko-artystyczna.

Pisma X. Jana Koźmiana.

Poznań, drukiem i nakładem J. Leitgebera, tomów 3.

Z ogłoszeniem wierszy kasztelana Koźmiana, z których obszerne podaliśmy niedawno wyjątki, spotkało się równocześnie zbiorowe wydanie pism jego stryjecznego bratanka X. Jana Koźmiana. W ten sposób przechodzimy z jednej generacyi do drugiej, z epoki poetyczno-literackich sporów na początku stulecia do bardzo odmiennych walk polityczno-religijnych, filozoficzno-społecznych, wstrząsających środkową generacyą naszego wieku.

Jeśli kasztelan Koźmian był powagą w świecie politycznym i literackim Warszawy, przywódzcą w obozie klasyków — to Jan Koźmian jedną z najwybitniejszych postaci w walkach o całość wiary i o zdrowie ojczyzny. Pole ich działania odmienne i punkt wyjścia różny, — bo świat uległ wielkim przeobrażeniom i duch czasu co innego przynosi.

Dwaj bracia Jan i Stanisław Koźmianowie należą do generacyi 1830 r., do tej warstwy ludzi, owianych poezyą nowej szkoły, którą Polska rzuciła na bruk paryski. Stanisław, wbrew tradycyi stryja, stanie w orszaku mickiewiczowskich poetów, zbliży się do Krasińskiego, uderzając rzecby można w Zygmunta arfę tak podobne i pokrewne wydobywać z niej będzie tony, tłómaczyć będzie wzgardzonego przez klasyków Szekspira.

Jan nie poeta, choć z Adamem zbratany przyjaźnią, natura znów przeważnie polityczna, obdarzona rzutkością i zmysłem politycznym, ale umysł filozoficznie wykształcony szukać będzie jądra prawdy i dojdzie do jej głębi. Zbliży się on do wszystkich znakomitości narodowych po mieczu, urzędzie i po lutni szkalowanych i przez swoich obrzucanych złotem na bruku paryskim — wśród tego chaosu i waśni stanie po stronie czcigodnego przedstawiciela tradycyj historycznych i dążności monarchicznych, a choć powiernik hotelu Lambert z wrodzoną sobie ciekawością przyglądać się będzie z bliska tym wszystkim emigracyjnym ogniskom, w których gotowało się jak w kotle i jak z kuźni sypały się na wsze strony iskry, co miały zanieść z Wersalskich klubów złowrogie zażewie do kraju.

Gdy jedni z pośród wychodźców przerabiali w sobie wszystkie francuskie wymysły na wrzekome zbawienie Polski, od St Simona do Baboeufa i Proudhona — na innych oddziała prąd odrodzenia religijnego, który powiał przez Francyę w owej właśnie epoce. Mickiewicz pierwszy rzuci myśl nowego zakonu, którego misyą będzie zbliżać Polskę do Boga i szukać dla niej ochrony w Kościele, lecz kiedy tę myśl Kajsiewicz, Jełowicki, Hube i Semeneńko w czyn zamieniają — Mickiewicz wraz z Jańskim nową pokusą duchową porwani, pójdą za majakiem Polski Chrystusowej na bezdroża mesyanizmu.

Jan Koźmian młodszy wiekiem i świecki nie wstąpi do zakonu, który jeszcze czterdzieści lat ma się błąkać po puszczy, aż za dni naszych powraca do ziemi obiecanej. Znów ów praktyczny zmysł, który przyświeca jego patryotyzmowi i gorliwości religijnej zwróci go odrazu do kraju. Kiedy w Paryżu emigracya przyswajała na naszą szkodę i na nasz pożytek to, co było wymysłem fantazyi rewolucyjnej i to co było zwrotem ku prawdzie przedwiecznej — w Berlinie młodzież polska słuchała Hegla i jak ongi za Zygmuntów studenci, którzy opuszczali uniwersytet Jagielloński mieli przynieść nowinki niemieckie, tak teraz z Berlina miała przyjść nowa ich edycya.

Jan Koźmian zjawia się w owych czasach w Berlinie i uchodzi tam za agenta hotelu Lambert oraz wysłańca Jezuitów — a prawdą jest istotną, że naznacza sobie podwójną misyę ostrzegania społeczeństwa wielkopolskiego przed zgubnym wpływem knowań spiskowych, oraz misyę oddziaływania przeciw naukom mistrza panteizmu.

Z epoki tej bardzo płodnej w życiu znakomitego męża i przyszłego kapłana, bo była ona początkiem zbawiennego zwrotu w Wielkopolsce, i dała zawiązek mężów odznaczających się ścisłością zasad katolickich — niewiadomo czy zostały jakie pisma Jana Koźmiana — niema ich w zbiorowem wydaniu. Był on więcej mężem czynu i wpływu, niż pióra i słowa. W tem co pisał i mówił później, nie chodzi mu ani o przybory erudycyi, choć umysł to wszechstronnie i gruntownie wykształcony, ani o ozdoby stylowe, o formę artystyczną, choć niepospolity to znawca i miłośnik dzieł sztuki i prawdziwego piękna w literaturze. O jedno tylko zwykł on dbać w swych pismach i mowach: o pożytek, o bezpośredni skutek. Stąd jest w jego stylu prostota, zdradzająca niekiedy pośpiech, ale nie przechodząca nigdy w zaniedbanie. Bez żadnego przyboru literackiego jest on zawsze staranny, dokładny, a nadewszystko jasny. Jako kaznodzieja i religijno-polityczny polemista ma niezmierną zaletę, osobny a coraz rzadszy dar miary, którą tem więcej cenić należy, że ta miara w wypowiedzeniu i zastosowaniu prawdy, w wytknięciu błędu, w mężnej walce idzie społem z wielką gorliwością i żarliwością. Miara, to dar wysokiej wartości, to warunek skuteczności, to cecha prawdziwej dojrzałości wewnętrznej, a pod tym względem wczytywać by się należało w pisma Jana Koźmiana, wszystkim, co walczą ze złą wiarą lub z obłędem, co kruszą kopie za swoje polityczne lub religijne przekonania. Dlaczego ten dar dziś coraz rzadszym? bo miara wymaga pewnej ofiary z miłości autorskiej lub dziennikarskiej, ofiary z doraźnego wrażenia i rozgłosu..

Nie wszystko odnosi skutek, co wzbudza w danej chwili zajęcie i wznieca hałas — siewcy ziarna prawdy powinni czekać, aż zejdzie ich posiew nie jedno może ziarno przepadnie, ale posiew, ostatecznie nie zawiedzie. Godzi się tu zestawić dwóch publicystow katolickich Jana Koźmiana w Poznaniu, a Maurycego Manna w Krakowie, ktorzy równocześnie i paralelnie walczą za te same zasady i podobną odznaczają się miarą. Za godło tych dwóch katolickich publicystów mogłoby służyć stare rzymskie *gutta caveat lapidem non vi set saepe cadendo.*

Zestawiliśmy te dwa nazwiska, bo *Przegląd poznański* choć wcześniej o lat dziesięć zaczyna wychodzić (r. 1845) ma wiele punktów stycznych z *Dodatkiem do Czasu.* W historyi naszej publicystyki dwa te pisma zbiorowe tworzą jakby pierwsze źródło tego kierunku, który następnie wytworzył szkołę, i utrwalił pewne zasady. Do tych dwóch pism zbiorowych, które stały na straży w dwóch dzielnicach Polski doliczyć trzeba późniejszą emigracyjną publikacyę „Wiadomości Polskie", która spotykając się z nimi w zasadach, może miała jeszcze świetniejsze pióra i talenta, ale nie posiadała w równym stopniu owego daru miary.

Rzeczą charakterystyczną, że z pojawieniem się w roku 1845 *Przeglądu poznańskiego,* który po raz pierwszy, wyznajmy to, inaugurował w publicystyce polskiej ścisłość zasad katolickich i zakreślał program konserwatywny, objawia się także po raz pierwszy kierunek, który dziś przeważa, kierunek krytyczny. Gdy weźniemy do ręki współczesne *Przeglądowi* pisma liberalne, poznańskie, jak *Rok, Orędownik,* spotykamy tam obok metody krytycyzmu niemieckiego, obok panteistycznej filozofii zupełną niekrytyczność owszem uczuciowość i czułostkowość w rzeczach ojczystych. Z teoryi niemieckich brano to, co samochwalstwu narodowemu dogadzało, łączono przez dziwną asocyacyę idei mesjanizm emigracyjny z panteizmem berlińskim, aby wytłomaczyć sobie tylko, że świat cały w koło nas się obraca, że u nas jest kryteryum wszech prawd, aby osłaniać wszelkie błędy i wszystko co nasze w czambuł apoteozować.

Patryotyczny do szpiku kości X. Jan Koźmian w swym *Przeglądzie Poznańskim,* wolnym jest od tego samochwalstwa narodowego, od tego chauvinizmu polskiego — w artykułach politycznych i rozbiorach literackich nieraz przykłada palec do rany zawsze z miłością, ale nie kryje narodowi żadnej prawdy. Kto wie, czy to właśnie nie było powodem największych gniewów i przyczyną niepopularności, która się zwracała już nie do samego wydawcy i redaktora, ale do całego grona, które go otaczało, do całej szkoły i stronnictwa. Jan Koźmian jest w Wielkopolsce jeśli nie twórcą, bo żywioły ku temu już były, jeśli nie przywódcą, bo zwykł ustępować pierwszeństwa innym powagom — to niewątpliwie organizatorem stronnictwa przezwanego przez przeciwników ultramontańskiem, a wracającego się tylko do starej wiary w jej syntetycznem, wszystko w sobie obejmującem znaczeniu. Nie było to nic ani nowego ani obcego w Polsce, skoro początki tego kierunku odnieść można do Hozjusza, Oleśnickiego, a nawet szukać ich w Polsce Bolesławów, boć przecież pierwszym ultramontanem naszym był Stanisław Szczepanowski. Snuje się więc ta sama złota nić przez całe Polski dzieje i wiąże nas z Rzymem — przerywa się tylko w ośmnastym wieku, a przerywa się tak zupełnie wśród świeckiej a nawet duchownej społeczności, że dopiero w połowie XIX w. przychodzi tę nić dziejową nawiązać, tę tradycyjną drogę odszukać zastępowi gorliwszych kapłanów i ludzi świeckich. Z pomiędzy nich jednym z najdzielniejszych, najszerszego wpływu był X. Jan Koźmian.

Zwrot ten czy powrót wzbudza niechęci te same, co przed wiekami, dla tych samych przyczyn w psychologii narodu tkwiących. Religia nasza była zawsze więcej uczuciową niż zasadniczą, a pobożność naddziadów jak wiara współczesnych nie lubiła się w rzeczach publicznych krępować konsekwencyą i ścisłością zasad.

Rzecz dziwna, że to, cośmy naśladowali od Niemców lub Francuzów, tośmy okrywali zaraz płaszczem narodowym, a to co rzymskim tchnęło duchem, ściągało na siebie *anathema* obczyzny, ultramontanizmu.

W Wielkopolsce najpierw odrodził się ten rzymski duch i zjednoczył zastęp mężów dobrze już ojczyźnie zasłużonych, ogarnął kilka wpływowych rodów i zbliżył szlachtę i duchowieństwo do ludu, który w swej prostocie i swojskości z t. z. ultramontanami najpierwej i najlepiej się zrozumiał, bo dla jego pojęć były obcemi demokracye francuskie i liberalizm niemiecki.

Grona tego duszą był X. Jan Koźmian wraz z kilkoma znakomitymi kapłanami

Zakres jego działania nie był tylko kościelnym, ale zarazem obywatelskim, literackim i pedagogicznym. Przez długi szereg lat jest on ciągłym pośrednikiem z Stolicą Apostolską, nawięzuje nowe węzły z Zachodem katolickim — ruchliwy i niestrudzony oddaje ciągłe usługi sprawom Kościoła polskiego wśród najtrudniejszych warunków. Tajemnice tego archiwum, choć je zbadała rewizya pruska nasłana z ramienia Bismarka, pozostaną może na zawsze dla nas nieznane, ale to pewna, że ta jedna działalność mogła była wyczerpnąć czas i siły najczynniejszego człowieka. X. Jan Koźmian atoli na tem nie poprzestaje, piórem i słowem, obcowaniem i dyskusyą jednoczy ludzi katolickiego ducha — a stojąc na czele jedynego pensyonatu polskiego w Poznaniu przysposabia dla przyszłości nowe pokolenie, któremu daje podwójny stempel miłości kraju i wierności Rzymowi.

Pisma X. Koźmiana jedną nam tylko ukazują stronę tak wszechstronnego działania. Kaznodzieja i publicysta mówił i pisał jedynie dla potrzeb danej chwili — pierwsza to może u nas próba pośmiertnego i zbiorowego wydania i zebrania prac publicystycznych. Zwykłym ich losem jest, że giną z jednym dniem, lub jednym miesiącem — a nie zawsze straty tej żałować warto, bo nie zawsze warto zebrać te jednodniówki łatwo i spiesznie wietrzejące. Nie zawsze nawet wyższy talent publicystyczny daje rękojmię trwałości. Kogóż po upływie lat zajmować mogą polemiki kręcące się w kółko około drobnego przedmiotu, owe burze w szklance wody, które stoją się niezrozumiałemi, gdy przeminą, ucichą się.

Tymczasem pisma X. Jana Koźmiana będące zbiorem takich polemik, krytyk, rozbiorów, dyskusyj, czytają się od początku do końca z największem zajęciem. Dzielny szermierz i publicysta nabiera teraz wartości historyka.

L. D.

(Ciąg dalszy nastąpi).

rych właściwego znaczenia dopiero z osnowy całości domyślać się i takowe odgadywać trzeba. Jako próbkę dającą poniekąd wyobrażenie o zewnętrznej formie niemieckich raportów Żandarmeryi, przytoczył korespondent niektóre ustępy z nich wyjęte, w porównaniu do wielu innych raportów jeszcze mniej rażące, bo czerpane tylko z aktów, które miał pod ręką:

1. *Nach den Forschungen soll Johan K..... zum Andreas M.... gegangen und hat ihm die entwendete Bärste abgegeben, hingegen ihm den Pelzwerk, welchen er zum zeitweiligen Gebrauch übernommen hatte, geschenckt wurde und vom Dienste entlassen worden ist.*

2. *Gendarm N.... begab sich auf die Nachforschung und hat von dem Mateas B..... erfahren, dass dieser Ferkel durch den Johan B.... und Martin K..... von B.... bis nach W..... gebracht haben und angab, dass er selbst dabei anwesend war, wie der Beschädigte dahingekommen ist und seinen Ferrkel abgenommen habe*".

Znajomość języka niemieckiego posunięta do tego stopnia, ażeby w nim z godnością należną rządowi i państwu, imieniem tychże, w mowie i w piśmie wysławiać się można, nie jest tak rychło i łatwo do nabycia, i dla tego odgadnąć nie trudno, jakie moralne katusze przechodzić muszą nasi dzielni żandarmi, ażeby swoje służbowe sprawy, w języku, którym należycie nie władają, załatwić mogli. Oczywiście cierpi na tem sama instytucya żandarmeryi i służba publiczna; — gdyż nawet najzdolniejsi i najzasłużeńsi krajowcy, wstępujący do Żandarmeryi, niemogą liczyć na posunięcie się w stopniu i osiągnięcie posady wachmistrza komenderującego posterunkiem, jeżeli nie władają niemieckiem piórem. Ileż to cennych uwag i spostrzeżeń komendy żandarmskiej niedojdzie do wiadomości władz sądowych i administracyjnych jedynie z tego powodu, że nie mogą tak łatwo spłynąć z państwowego pióra na krajowy papier; gdy przeciwnie z wszelką swobodą, jasnością i dokładnością mogłyby być wypisane w ojczystym języku.

W naszym artykule z d. 23 lutego 1870 r., po przedstawieniu historycznego rozwoju instytucyi Żandarmeryi w Austryi, wykazaliśmy już zmiany, jakie wskutek reskryptu ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 16 lipca 1860 r., L. 21503 w wojskowej organizacyi Żandarmeryi zaszły i reformy rozporządzeniami cesarskiemi z d. 28go stycznia 1866 r. i z d. 23go sierpnia 1868 r. wywołane, w następstwie których Żandarmerya utraciła Jeneralną Inspekcyę, kadry pułkowe i własne Sądownictwo, a z niemi swoją odrębność i byt niezależny.

Rozporządzenie dzisiejszego prezesa ministrów p. Taaffe w dzienniku ustaw państwa z r. 1868 pod L. 132 ogłoszne, zawiadomiło nakoniec, iż żandarmerya przeszła pod władzę ministra bezpieczeństwa publicznego i obrony krajowéj, a jedynie ze względów wojskowych, gdy żandarmerya jako korpus uzbrojony w karności wojskowéj utrzymanym i na sposób wojskowy opatrzonym i urządzonym być musi, stworzoną została posada inspektora żandarmeryi, który stojąc na pierwszym stopniu w hierarchii żandarmeryi, załatwia tem samem sprawy osobiste i gospodarskie tejże. Wobec tego rozporządzenia ministra obrony krajowéj, wobec zawiadomienia ministra spraw wewnętrznych z d. 15 lutego 1870 r., iż sprawę bezpieczeństwa publicznego w swoją rękę uchwycił, wobec faktu bezwarunkowego podporządkowania oddziału żandarmeryi krajowéj c. k. namiestnictwu we Lwowie, a pojedynczych posterunków żandarmskich starostwom, nakoniec wobec zadania, jakie żandarmeryi w dziedzinie służbie bezpieczeństwa publicznego w kraju do spełnienia pozostawiono, przyszliśmy podówczas do konkluzyi, iż c. k. żandarmerya w ogólności, a jéj posterunki w szczególności, nie są władzami i urzędami wojskowemi, które po niemiecku korespondować powinny. W ciągu ostatnich lat jedynastu nie zaszły zdarzenia, które wpłynąćby mogły na zmianę wypowiedzianego zdania. Owszem przeciwnie. W skutek ustawy państwowéj z dnia 26 lutego 1876 roku. Żandarmerya krajowa pod względem dopełnienia służby bezpieczeństwa publicznego podporządkowaną została znowu władzom administracyjnym powiatowym i krajowym tj. c. k. starostwom i c. k. namiestnictwu tak dalece, iż nawet korespondencya tych władz z żandarmeryą nie może być uważaną za korespondencyę z jaką władzą odrębną, lecz za służbę wewnętrzną jednéj i téj samej władzy, która bezwarunkowo prowadzoną być winna po polsku (§§ 2, 3 ust. z r. 1876). Wszelkie władze, a nawet władze wojskowe domagające się asystencyi żandarmeryi, z podobnem żądaniem udawać się muszą do władzy przełożonéj komendy żandarmskiéj (§ 6), a władzą tą jest starostwo (§ 4). Według obecnie obowiązującej ustawy o organizacyi i uzupełnianiu armii, żandarmerya niewchodzi do składu wojska liniowego, rezerwy uzupełniającéj lub obrony krajowéj. Służba przy żandarmeryi nie liczy się za służbę wojskową (§§ 22), i dla tego do żandarmeryi tylko ten przyjętym być może, kto dopełnił obowiązku służby wojskowéj.

Straż skarbowa, korpusy pompierów i nasze straże gminne i akcyzowe są również jak żandarmerya wojskowa zorganizowane, przyodziane, uzbrojone i prawami straży w ustawach i w kodeksie karnym wyposażone, a pomimo tego nie mają charakteru wojskowego. Z tych powodów nie możemy téż uważać żandarmeryi krajowéj za wojsko liniowe lub za władzę wojskową i do niéj stosować wyjątkowego przepisu § 1 rozporządzenia z d. 5 czerwca 1869 r. o używaniu języka niemieckiego w służbie wewnętrznéj i w korespondencyi z władzami w Galicyi.

Podnosząc po drugi raz tę sprawę i poddając ją pod sąd opinii publicznéj, pocieszamy się nadzieją, iż naczelne władze krajowe ze względów dobra służby publicznéj wezmą ją pod światłą rozwagę i rozstrzygną według wymagań zdrowego rozsądku i gołéj litery prawa.

Czytaliśmy w Nr. 196—199 *Czasu* obszerny artykuł o funduszach i budowie szpitala Ś. Łazarza w Krakowie. Przypomnieć takowy przed zebraniem tegorocznego sejmu, zdaje się być na czasie.

Szpital Św. Łazarza otwarty w r. 1788 i w zarząd Siôstr Miłosierdzia oddany, przechodził różne koleje dopóki trzy Opiekuńcze Dwory byłej Rzeczypospolitej krakowskiej nie nadały mu w r. 1839 nowej organizacyi, zmieniając zarząd i ograniczając Siostry Miłosierdzia li do posługi chorych. Dowolne dotąd używanie funduszów szpitali krakowskich spowodowało Opiekuńcze Dwory do postanowienia: „iż wszystkie fundusze instytutowe szpitali „krakowskich, z jakiegokolwiek źródła wynikłe, czyli „się one w kraju lub zagranicą znajdują, są nietykalną własnością tychże instytutów, nie mogą za„tem pod żadnym pozorem, ani przez rząd, ani „przełożonych szpitali, ani przez zakony one obsłu„gujące, ani przez ich gdziekolwiek znajdujących „się przełożonych, przez sprzedaż, zamianę lub da„rowiznę być odstąpionemi, z kraju wynoszonemi „lub w jakibądź sposób od przeznaczenia swego „odciąganemi. Równie nie jest wolno dochody je„dnego szpitala na korzyść drugiego albo wszyst„kich, lub na jaki obcy, choć najchwalebniejszy cel „obracać, przeciwnie mają takowe jedynie tylko do „tego szpitala należeć i w ten sposób użytemi być, „jak to fundatorowie onychże mieć chcieli.“ Ze względu zaś na cel licznych fundacyj trzy Opiekuńcze Dwory postanowiły: „iż ubodzy chorzy, których „ubóstwo jest udowodnione, winni mieć w szpitalu „bezpłatne utrzymanie.“

Po wcieleniu Krakowa do Państwa Austryackiego i rozciągnięciu na szpital Św. Łazarza przepisów w Galicyi co do taks kuracyjnych w szpitalach publicznych obowiązujących, ministerstwo spraw wewnętrznych w r. 1854 rozporządziło: „iż bezpłatne „leczenie w szpitalu Św. Łazarza ubogich chorych „z miasta Krakowa o tyle dozwolonem być może, „o ile fundusze szpitala na ten cel przeznaczone „wystarczą“, a po zbadaniu tych funduszów toż ministerstwo, odnośnie do wysokości ówczesnych taks kuracyjnych, minimalną liczbę chorych ubogich do miasta Krakowa przynależnych, których szpital Św. Łazarza na bezpłatną kuracyę przyjmować był obowiązany, dziennie na 80 łóżek oznaczyło.

Po zaprowadzeniu w Galicyi władz autonomicznych, sejm krajowy na posiedzeniu w d. 17 października 1871 r. upoważnił Wydział krajowy do wybudowania nowego gmachu szpitalnego w Krakowie i do użycia ku temu kapitałów, będących własnością szpitali Św. Łazarza i Św. Ducha w Krakowie do wysokości 300,000 złr., dozwalając sprzedać przez publiczną licytacyę dobra szpitalne: Rączną, Jeziorzany i Krowodrzę i zaciągnąć pożyczkę na dobra Tropiszów, przy czem polecił Wydziałowi zbadać charakter funduszów rzeczonych szpitali.

Na podstawie tej uchwały sejmowej sprzedano wymienione wyżej dobra, ściągniono niektóre kapitały szpitalne i wybudowano z gruntu obok dawniejszego szpitala Św. Łazarza trzy nowe pawilony dla chorych, dom administracyjny i budynek obejmujący kuchnię, pralnię, łazienki i suszarnię.

Budowle stanęły i znaczna część funduszów szpitalnych, które bezpłatne pielęgnowanie chorych za cel miały, na budowę użytą została, dotąd jednak Sejm krajowy, pomimo upływu lat dziesięciu od pierwszej swojej uchwały, nie postanowił, na jakiej drodze na nową budowę użyte sumy szpitalne Św. Łazarza zwrócone zostaną, ani też nie rozwiązał żądania gminy miasta Krakowa względem utrzymania zasady bezpłatnego w miarę funduszów leczenia w szpitalu Św. Łazarza ubogich chorych, do tejże gminy przynależnych.

Obiedwie te kwestye są zbyt ważne dla miasta Krakowa, zwłaszcza, że, jak to wyżej powołany artykuł *Czasu* wyjaśnia, gmina miasta Krakowa — w skutek ustawy sejmowej z d. 19 listopada 1868 r., stanowiącej, że gminy są obowiązane zwracać funduszowi krajowemu połowę kosztów leczenia i utrzymania ubogich swoich w publicznych szpitalach — pociągnioną została z tego tytułu do zapłaty kilkudziesięciu tysięcy złr. na rzecz funduszu krajowego, o co spór pomiędzy gminą a Wydziałem krajowym dotąd rozstrzygnięty nie jest.

Dowiadujemy się, że podaną w r. 1880 przez Radę miasta Krakowa do Sejmu petycyę o powrócenie szpitalowi Św. Łazarza funduszów na budowę nowego szpitala użytych, Sejm Wydziałowi krajowemu bez powzięcia dalszej uchwały odstąpił i że Wydział krajowy ma na najbliższem zgromadzeniu sejmowem przedłożyć sprawozdanie o funduszach szpitali krakowskich, którem i petycya Rady miasta Krakowa załatwioną być ma.

Jeżeli zwrócimy uwagę na okoliczność, że szpital Św. Łazarza był poprzednio miejscowym dobroczynnym zakładem dla ubogich chorych, położnic i podrzutków, przeważnie z zapisów prywatnych dotowanym i zapisodawcy zgodnie z ówczesnem pojęciem czyniąc fundacye, nie mieli innego celu nad ten, aby temu szpitalowi dostarczyć środków do bezpłatnego pielęgnowania ubogich chorych; jeżeli dalej zważymy, że się tak zapatrywały na te zapisy wszystkie poprze nie Rządy i że zasada wyrzeczona w r. 1839 przez trzy Dwory Opiekuńcze byłej Rzeczypospolitej krakowskiej pod względem istoty i nietykalności tych zapisów, dziś już kwestyonowaną być nie powinna; że nakoniec pomiędzy temi zapisami nie ma ani jednego, któryby miał za cel budowę nowego szpitala — to wyznać musimy, iż trudno pojąć, jaki wpływ może wywierać zbadanie charakteru poszczególnych fundacyj szpitala Św. Łazarza na kwestyą obmyślenia zwrotu temuż szpitalowi użytych na nową budowę a z kapitałów i sprzedanych dóbr szpitalnych otrzymanych funduszów.

Wątpliwości ulegać nie może, że zwrot tych funduszów obmyślony być winien. Wymaga tego nietylko wzgląd na sprawiedliwość i prawo własności, ale i poszanowanie dla prywatnych fundacyj, bezpłatne leczenie miejscowych ubogich chorych za cel mających. Wprawdzie od r. 1875 fundusz krajowy ponosi koszta kuracyi w szpitalach za ubogich chorych, bez żądania od gmin zwrotu takowych; jednakże nie jest rzeczą obojętną dla gminy miasta Krakowa i jej ubogich, aby użyte na budowę fundusze szpitalowi Św. Łazarza powrócone i liczba miejsc leczniczych bezpłatnych dla ubogich do miasta Krakowa przynależnych oznączoną była. W razie bowiem prawdopodobnego przywrócenia obowiązku gmin płacenia kosztów kuracyjnych za swoich ubogich, gmina miasta Krakowa, wbrew zamiarom zapisodawców, na znaczne koszta narażonąby była.

Gdy Sejm krajowy już w przyszłym miesiącu zebrać się ma, przeto spodziewać się należy, że wisząca od lat dziesięciu kwestya funduszów szpitala Św. Łazarza doczeka się stanowczego rozwiązania na tegorocznym sejmie, który zapewne nie spuści z uwagi praw nabytych przez zakład szpitala Św. Łazarza i ubogich chorych miasta Krakowa, które dotąd wszystkie poprzednie Rządy a przed utworzeniem władz autonomicznych w Galicyi i rządy Jego Ces. i Król. Ap. Mci szanowały. Obowiązek czuwania nad tem, tem więcej ciąży na naszych władzach autonomicznych, iż już według sprawozdania Wydziału krajowego z d. 12 września 1871 r. Nr 12478, obejmującego wniosek użycia tytułem zaliczki funduszów szpitalnych krakowskich na budowę nowego szpitala, użyte sumy z funduszu krajowego zwrócone być miały. Nie wątpimy, że posłowie z miasta Krakowa nie spuszczą z swej uwagi rzeczonej sprawy, która dla tego miasta tyle ma wagi.

KORESPONDENCYA „CZASU.“

Wiedeń 12 września.

(A) Zjazd w Gdańsku ciągle jeszcze jest prawie wyłącznym przedmiotem rozmów i kombinacyj w świecie nietylko politycznym, ale i wśród publiczności, a jeżeli więcej zajmuje umysły, niż inne podobne konferencye monarsze, to głównie dla tego, że tak niespodziewanie nastąpił. Zasługa zaciekawienia całej Europy należy się zatem nie tyle uczestnikom, ile raczej reżyserom zjazdu gdańskiego. Nic dziwnego, że tutaj każdy się pyta: jakie znaczenie ma i mieć będzie zjazd gdański dla Austryi? Na to pytanie wielu, i to ludzi poważnych, odpowiada z pewną obawą w przyszłość, posądzając Niemcy o grę dwuznaczną; pospieszam atoli zapewnić, że w kołach rządowych nikt obawy tej nie podziela, lecz owszem wszyscy oczekują po zjeździe gdańskim jeśli nie polepszenia stosunków między Austryą a Rosyą, to przynajmniej pewnego wyjaśnienia wątpliwości i nieporozumień. Że ostatnie w skutek zjazdu gdańskiego nie znikną na zawsze, każdy rozsądny pojmuje, ale w polityce trzeba liczyć się przedewszystkiem z chwilą najbliższą, z kilku laty. Powiadają, że ks. Bismark będzie bardzo zadowolonym, jeśli udało mu się w Gdańsku na jakiś czas zażegnać zawikłania wojenne.

W Berlinie od niejakiego czasu nastała szczera epoka pokojowa. Ks. Bismark — może to wynik starości — usuwa wszelką przyczynę możebnej wojny. Stosunki, jakie wszędzie nawięzuje, to z Włochami, to z Papieżem, to z Francyą, świadczą wymownie o potrzebie pokojowej, jaka panuje w Niemczech. W ostatnich czasach stosunki między Rosyą a Austryą były — zaprzeczyć trudno — nieco naprężone, a w obopólnych dziennikach, zwłaszcza węgierskich i petersburskich, antagonizm zaczynał przybierać cechę dość niepokojącą. Starcie austryacko-rosyjskie obecnie atoli wcaleby nie dogadzało Niemcom. To miała być myśl polityczna, jaka przewodniczyła ks. Bismarkowi, kiedy wybierał się do Gdańska, w roli „uczciwego pośrednika.“ Czy osiągnął cel swój, dotąd niewiadomo, zdaje się atoli — sądząc po głosach inspirowanych dzienników pruskich — że kanclerz niemiecki powrócił z Gdańska dość zadowolony. Utrzymują też i tutaj, że teraz mowy nie ma i mowy nie będzie o nominacyi jenerała Ignatiewa ministrem spraw zagranicznych, i że spotkanie się Cara z Cesarzem Austryackim w niedalekim czasie stało się prawdopodobne.

Sprawy zagraniczne.

Rosya.

O świeżo odbytem widzeniu się Cesarzów Wilhelma i Aleksandra w Gdańsku *Prawitelstwennyj Wiestnik* następujące podaje uwagi:

„Znaczenie tego widzenia się jest niezmiernie ważnem, zawisło bowiem odeń zachowanie pokoju, któremu zagraża głównie polityka ks. Bismarka. Rzuciwszy Austryę na Wschód, utworzył on dla niej konieczność przybrania nieprzyjaznej względem Rosyi postawy. Nierozszerzając się kosztem ziem sławiańskich na Bałkańskim półwyspie, Austrya musiałaby była zejść do rzędu państw drugorzędnych i być przytem w zależności od Węgier. Aby zachować swe pierwszorzędne w Europie znaczenie, Austrya miała dwie przed sobą drogi: albo rozszerzanie się w stronę Niemiec, czego dopiąć nie była w stanie, albo posuwanie się na południe. Chcąc nie chcąc wybrała to ostatnie wyjście w nadziei dyplomatycznego poparcia Niemiec. Sukcessa Austryi na tej drodze są wiadomemi. Teraz chodzi o to: czy zgodzi się ona na zrzeczenie się swych w tym kierunku planów dla zachowania pokoju, albo też odważy się wystąpić sama jedna, korzystając z pomyślnej poniekąd chwili, chociażby Niemcy oświadczyły, że nie będą popierać jej dążności. Wznowienie związku troistego jest oczywiście bardzo pożądanem dla wiedeńskiego gabinetu, ponieważ pod jego opieką możnaby rozpocząć kroki do nowych na półwyspie Bałkańskim aneksyj i utrwalić te, które już zrobiła. Jeszcze bardziej związek ten pożądanym jest dla Niemiec, zapewniwszy sobie bowiem neutralność Rosyi i sojusz z Włochami, mogłyby one dążyć śmiało do osłabienia Francyi i uzyskania przewagi ekonomicznej w Europie środkowej i na półwyspie Bałkańskim, który aby podpadł wpływowi niemieckiemu, koniecznem jest dla tego zbudowanie kolei żelaznych w pewnych kierunkach, tudzież założenie różnych żydowsko-niemieckich stowarzyszeń, z administracyą niemiecką, co właśnie już się rozpoczęło. Cóż mogą dać Niemcy w zamian za te korzyści? Jeżeli nie zechcą popierać zdobywczych dążności Austryi, nie będzie to jeszcze rękojmią, że zbrojne starcie w sprawach półwyspu Bałkańskiego nie nastąpi wcale. Jedynie tylko groźbą wojny mogą powstrzymać Niemcy dalszy rozwój planów gabinetu wiedeńskiego. Ale czyż one na taki krok się odważą? Czy się zgodzą dla zachowania pokoju ponieść ofiarę z sojuszu z Austryą, który jest dla nich tak korzystnym? Oto są pytania, których rozwiązanie pomyślne zdaje się być wątpliwem, zwłaszcza, że taki sposób postępowania Niemiec mógłby pchnąć Austryę do zbliżenia się z Francyą“.

„Bądź co bądź, wyjaśnienie naszego stosunku z Niemcami jest koniecznością naglącą. Zbrojenie się Niemiec, ich próby mięszania się w nasze sprawy, nieprzyjazny dla nas ton prasy niemieckiej, przygotowujący poniekąd opinię publiczną w Niemczech do wojny, nabywanie przez agentów rządu niemieckiego naszych kolei żelaznych, mających znaczenie strategiczne, ustąpienie Szlezwigu na rzecz Danii, ustalanie międzynarodowych stosunków celnych, wszystko to są symptomata bardzo niepokojące, których wyjaśnienie i usunięcie może znacznie zmniejszyć obawy rozterek i dopomódz do zachowania pokoju“.

„Nie trzeba przytem zapominać, że w Niemczech istnieją dwie polityki: jedna bezwzględnie pokojowa, której zwolennikiem jest Cesarz Wilhelm, druga zaś, popierana usilnie przez ks. Bismarka, dąży *per fas et nefas* do rozszerzania potęgi cesarstwa drogą zdobyczy i osłabienia sąsiadów. Sparaliżowanie tej ostatniej polityki, byłoby największem dla Europy dobrodziejstwem, ponieważ tę właśnie politykę możnaby słusznie nazwać matką socyalizmu, przez nią bowiem ubożeją ludy, wyzyskiwane na zbyt uciążliwe podatki na powiększenie budżetu wojennego. Pokąd ta polityka zachowa swą siłę, nie można oczekiwać wspólnego działania mocarstw w żadnej ważnej kwestyi, dotykającej ludzkość, rządy bowiem nie mogą mieć wzajemnej dla siebie ufności, ani też wyrzec się środków, dążących do szkody i krzywdy sąsiadów“.

„Otóż widzenie się Cesarza Wilhelma z Carem Aleksandrem w Gdańsku jest, zdaniem *Prawit. Wiestnika*, pierwszym krokiem do usunięcia przewagi polityki ks. Bismarka w Niemczech.

Innym zpełnie tonem rozprawia o tym wypadku uchodzący za organ ministerstwa spraw zagranicznych *Journal de St. Petersburg*. Podróż Cara Aleksandra do Gdańska jest — zdaniem tego dziennika, faktem — wielce doniosłym, a ponieważ ogół nic o nim nie wiedział i nie mógł on dać pochopu do jakichkolwiek wniosków i domysłów *a priori*, jest więc niespodzianką, mogącą wywołać teraz mnogość rozmaitych komentarzy, które uprzedzając *Jour. de St. Pet.* twierdzi, że nie może być nic prostszego i naturalniejszego od tej podróży.

„Uczucia przywiązania i przyjaźni, łączące dwóch Monarchów, którzy naznaczyli sobie *rendes-vous* w Gdańsku, uczucia tem silniejsze dziś, że ich obu dotknęło wspólne nieszczęście w okropnej śmierci cara Aleksandra II, nie mogły nie wzbudzić w nich pragnienia, szukać sposobności właściwej, aby się spotkać i tym uczuciom dać zewnętrzny wyraz. Dla nikogo nie było tajemnicą, że podczas jesiennych ruchów wojsk, wywołanych wielkiemi manewrami armii niemieckiej, cesarz Wilhelm musiał był znaleść się w pobliżu granicy rosyjskiej. Nasz tedy monarcha skorzystał z tego wypadkowego zbliżenia, skracającego mu drogę — aby odwiedzić krewnego, przyjaciela i sprzymierzeńca swojego ojca. Spotkanie się więc dwóch monarchów w Gdańsku jest świetnym dowodem blizkich i serdecznych stosunków, istniejących między nimi, tudzież dowodem, że obaj monarchowie cenią i pragną zachować tradycye rodzinne, w których tyle rzeczy mają wspólnych. Dwa lata temu cesarz Wilhelm skorzystał z podobnejże sposobności, aby przyjechać z Berlina na granicę rosyjską uścisnąć rękę cara Aleksandra II. Dziś czyni toż samo Aleksander III względem Cesarza, jadąc dla widzenia się z nim do Gdańska. Takie stosunki osobiste — trzeba na to zawsze zwracać uwagę — rozwijając wzajemne uczucia zgody — i sympatyi między Monarchami, mogą tylko dobroczynny wpływ wywierać na pokój całej Europy, są bowiem rękojmią spokojnego rozwoju stosunków międzynarodowych i rękojmią bezpieczeństwa wszystkich państw.

„Takie a nie inne jest znaczenie widzenia się dwóch Monarchów w Gdańsku i czuliśmy się obowiązanymi zapewnić o tem, aby wszelkim innym komentarzom o tym fakcie z góry i śmiało zaprzeczyć“.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 13 września.

Powszechny jubileusz, zarządzony przez Ojca Ś. w całym świecie katolickim, rozpocznie się w Krakowie d. 18 września nabożeństwem tygodniowem w kościele N. P. Maryi i trwać będzie do d. 25 b. m. Nabożeństwo to wraz z kazaniami odprawiane będzie przez OO. Jezuitów, a po jego zamknięciu w kościele maryackim, odbywać się będzie także w innych kościołach parafialnych miasta Krakowa.

— **Dr Weigel**, jako poseł krakowski do Rady państwa, sprasza na dzień jutrzejszy (we środę) na godz. 7mą wieczorem wyborców swoich do sali ratuszowej w celu zdania sprawy z czynności swoich w Radzie państwa i powodów złożenia mandatu.

— **W kościele Ś. Mikołaja w Krakowie** X. kanonik Drożdżewicz pilnie odnawia będące tam zabytki. Niedawno znalazł szczątki wielce starożytnego ornatu. Obecnie zaś po odsunięciu obramienia drzwi, odkryły się drugie drzwi z prezbiteryum do zakrystyi, z kamiennemi węgarami w stylu gotyckim, które Konserwator uważa za zabytek XV w. Węgary te ozdobione od góry tarczą z rzeźbionym na niej herbem Grzymała. X. Drożdżewicz znalazł w aktach kościoła Ś. Mikołaja, że X. Jędrzej Jan z Poznania Grzymalita, rektor uniw. Jag., był tej parafii proboszczem od r. 1462—1466, do jego więc czasu i osoby owe węgary i herb odnosi.

— **Załoga krakowska** wyruszyła dziś na ćwiczenia pod Wadowice, skąd w piątek będzie z powrotem.

— **Książę d'Alençon** drugi syn księcia Nemours przybył wczoraj wieczornym pociągiem do Krakowa; przepędziwszy tu dzień w pałacu księstwa Czartoryskich, książę uda się do Sieniawy. Książę d'Alençon jest starszym bratem księżnej Małgorzaty Czartoryskiej, ożeniony z Zofią księżniczką bawarską, rodzoną siostrą Cesarzowej Elżbiety austryackiej.

— **Za podrabianie papierów publicznych** a mianowicie sztuk jednoreńskowych został wczoraj w tutejszym sądzie skazany Józef Sternal z Lanckorony, czeladnik krawiecki, na 3 lata ciężkiego więzienia; Franciszka Sternal zaś, matka jego, która falsyfikaty w obieg puszczała, na 4 lata cięż. więzienia. Po odbyciu kary oboje mają być oddani pod dozór policyjny.

Laska marszałkowska. W niedzielę o godz. 1ej w południe deputacya obywateli miasta Krakowa, złożona z pp. Dra Feliksa Szlachtowskiego, Dra Zolla, Henryka Kieszkowskiego i Stanisława Armółowicza przybyła do gmachu sejmowego i tam w biórze marszałka wręczyła Dr. Zyblikiewiczowi ozdobną laskę marszałkowską, której opis dawniej podaliśmy. Dr Szlachtowski przemówił w sposób następujący:

Jaśnie Wielmożny Panie Marszałku! Gdy z woli Najjaśniejszego Pana dostąpiłeś godności Marszałka krajowego, miasto Kraków przyjęło to twoje wyniesienie z radością, lecz także z żalem; z radością bo reprezentant Krakowa otrzymał najwyższą krajową godność; ze żalem, bo utracił swego prezydenta. Przez sześć lat przewodniczyłeś miastu z chlubą i pożytkiem, i dlatego rada miejska, wyrażając swoją wdzięczność dobrze zasłużonemu prezydentowi, udzieliła ci honorowe obywatelstwo, a dla zachowania pamięci na długie lata, postanowiła umieścić twój portret w sali obrad miejskich. Lecz i obywatele miasta pragnęli zewnętrzną oznaką stwierdzić radość, którą ich przejęło Twoje wyniesienie. Wedle starożytnej dziejów naszych tradycyi symbolem władzy marszałkowskiej bywała laska, tak w ręku marszałków koronnych, odpowiedzialnych za spokój i porządek w pobliżu majestatu królewskiego, jak i marszałków sejmowych, przewodniczących nad sprawami kraju. Przyjęli tę tradycyę Marszałkowie, Twoi poprzednicy, i dla tego pozwól, aby laska marszałkowska, ten symbol Twojej władzy, dostała się w chwili przed pierwszem zebraniem Sejmu, któremu przewodniczyć będziesz, w ręce Twoje, z rąk obywateli Krakowa, którzy z miłością i karnością wspierali Cię w dziele rządu, w dziele przywrócenia dawnej stolicy polskiej, jeżeli nie jej pierwotnej świetności, to tej powagi, która należy się spadkobiercy wielkiej przeszłości. Z serdecznem „Szczęść Boże!“ składamy ją do rąk Twoich, pełni otuchy, że ta sama dzielność i dobra wola, ta sama czysta i bezinteresowna miłość Ojczyzny dzierżyć ją będzie dla dobra kraju, która dzierżyła berło prezydenta dla dobra naszego miasta“.

Marszałek widocznie tem wzruszony podziękował w kilku serdecznych wyrazach, podnosząc szczególniej, jak drogiem jest mu każde wspomnienie z Krakowa i jak cennemi liczne dowody życzliwości obywatelstwa tego miasta. Z całem poświęceniem oddać on się pragnie obowiązkom, które z zaszczytnem, ale i trudnem stanowiskiem jego nowem są połączone; obawia się jednak, czy siły jego zdołają zadośćuczynić oczekiwaniom kraju. Następnie Marszałek oprowadził deputacyę krakowską po wspaniałym gmachu sejmowym, a na godzinę 5tą zaprosił do siebie na obiad. Oprócz członków deputacyi usiedli do stołu: Namiestnik hr. Potocki, prezes Rady państwa Dr Smolka, wiceprezydent namiestnictwa Zaleski, wiceprezydent miasta Dąbrowski, członek wydziału krajowego Dr Hoszard, poseł hr. Golejewski i radca miejski Walichiewicz.

— **Sprawy Dyecezyalne**. X. M. Wieczorek, prob. w Wróblowicach, X Józef Woźniak, dziekan Oświęcimski, i X. Piotr Strzelichowski, proboszcz w Modlnicz otrzymali prawo noszenia *Rocc. et Mant.* X. Franciszek Zadęcki mianowany Wikarym w Kętach, X. Józef Woźniak w Skawinie, X. Antoni Nazimek w Krzeszowie. Przeniesieni: X. Michał Momot, wikaryusz w Oświęcimiu do Kościoła św. Salwatora na Zwierzyńcu, X. Wojciech Sułek ze Spytkowic do Choczni, X. Józef Pajączewski z Rajczy do Czernichowa, X. Jan Hojecki z Jeleśni do Radziechowa, X. Józef Cyankiewicz z Żywca do Gilowic jako *coop. expos.*, X. Józef Kozak z Lanckorony do Jeleśny, X. Ignacy Twardowski z Czernichowa do Międzybrodzia, X. Walenty Dziatkowiec z Jeleśny do Milówki, X. Wincenty Sałapatek z Krzeszowa do Rajczy, X. Feliks Niżyński z Międzybrodzia do Tyńca, X. Bronisław Niklewicz z Milówki do Żywca, X. Franciszek Sikora z Wieliczki do Lanckorony, X. Jan Szczerbowski z dyec. Tarnowskiej mianowany wikarym w Oświęcimiu, X. Jacek Kopiński z tejże dyecezyi wikarym w Sieprawiu, X. Andrzej Rudnicki, wikary w Radziechowie mianowany katechetą w szkole agronomicznej w Czernichowie.

— **Majętność Radziszów** świeżo nabytą została od księżnej Bassano przez hrabinę Wiktoryę z hr. Miroszowskich Dembińską. Z kupnem tem łączy się pewnego rodzaju czyn patryotyczny, godny zaiste naśladowania, gdyż hr. Dembińska nabyła Radziszów dla tego przeważnie, by usunąć pretendenta Niemca, i w tym celu nie wahała się ofiarować cenę znacznie wyższą, niż dawał tamten.

— **Arcyksiążę Karol Ludwik** przybył w dniu 6 b. m. do Szmeksu w towarzystwie swego syna Arcyksięcia Franciszka, tudzież świty. Mimo niestałej pogody zwiedził z wielkiem zajęciem dolinę Zimnej wody i cały zakład kąpielowy w starym i nowym Szmeksie, oprowadzany przez wiceprezesa węgierskiego Towarzystwa Karpackiego majora A. Döllera i dyrektora kredytowego Banku Spiskiego p. G. Höpfnera. Arcyksiążę zachwycony był śliczną okolicą i zapowiedział swój przyjazd do Szmeksu razem z małżonką na przyszły rok.

— **Kazimierz Czerniakowski**, właściciel Suchowiec i były prezes Rady powiatowej Zbaraskiej, umarł d. 4 b. m. Zmarły przeznaczył po śmierci krewnych, którym zostawił dożywocie, majątek swój na fundacye stypendyjne po 300 złr. dla uczniów szkół i uniwersytetów. Dziś ceniony jest ten majątek na sto kilkadziesiąt tysięcy złr.

— **Wybór**. P. Józef Kwapniewski, adjunkt sądowy, wybrany został członkiem Rady powiatowej Nowotarskiej z większej własności ziemskiej.

— **Wodociągi**. Sprawozdanie fizyka miejskiego w Wiedniu o stanie sanitarnym tego miasta z r. 1880 wykazuje ogromny stosunkowo ubytek chorób zaraźliwych. Z porównań statystycznych wykazało się, że od zaprowadzenia wodociągów w Wiedniu ze źródeł górskich, pomimo ogromnego przybytku ludności, liczba wypadków tyfusu i biegunki corocznie się zmniejszała w ogromnym stosunku i to w miarę tego, jak która część miasta zaopatrywaną była w źródlaną wodę. Przed zaprowadzeniem wodociągów umierało na tyfus od 517 osób rocznie do 1149; od zaprowadzenia zaś wodociągów zeszła ta liczba w r. 1880 na 152 wypadków, co rok zmniejszając się i to tak nagle, że w r. 1873 było jeszcze 742 wypadków, a następnego roku, gdy wodociągi weszły w ruch, było już tylko 375 wypadków śmierci z tyfusu. Co więcej, kiedy w latach 1875 i 1877 wrócono częściowo do wody rzecznej, mimo, że ją cedzono, wzmogła się zaraz śmiertelność. Trudno zaiste o lepszy dowód pożyteczności wodociągów źródlanych. Taki sam stosunek zachodzi co do biegunki, która w r. 1880 zabrała tylko 11 ofiar.

— **Cieplice Trenczyńskie**. Cieplice Trenczyńskie leżące w górnych Węgrzech, w kotlinie rzeki Waagi, w odległości o milę od Tręczyna, znane są przeszło od lat trzystu, choć legenda odnosi początek do czasów jeszcze dawniejszych. Rozwój swój zawdzięczają opiece właścicieli, którzy umieli ocenić cudowny skutek wód z głębi ziemi wytryskujących i pobyt gościom kąpielowym starali się uczynić przyjemnym. Pierwsze, lepsze urządzenie nadał hr. Józef Illyeshazy w r. 1752; on bowiem ujął źródła w zbiorniki z upustami i wybudował kilka wygodnych domów. Następca hr. Stefan Illyeshazy pomnożył budynki i park założył. Następni właściciele hr. Sina i jego spadkobiercy dokonali dzieła rozpoczętego i Zakład stanął na tym stopniu, że śmiało może iść o lepsze z innemi Zakładami, Tembardziej że i dzisiejszy zarządzca dr Jan Heinrich pełnomocnik księżny de Castries śledzi postęp w tym kierunku, by w niczem nie ściągnął na siebie zarzutów nawet wybrednych gości. Przeto są tu wygodne pomieszkania i wcale nie drogie, żywność zdrowa, kąpiele wygodnie urządzone, usługa pilna. Do tego biblioteka (polskich dzieł tylko kilkanaście), czasopisma węgierskie, niemieckie, czeskie, z polskich tylko dwa, jest teatr choć niemiecki, orkiestra węgierska przygrywa dwa razy dziennie, nie brak wieczorków tańcujących i wycieczek w góry okoliczne. Można małym kosztem mile czas spędzić, bo wystarczy wydać 3 złr., by skromnie wyżyć, a nie wyżej nad 6 złr., by wszelkich wygód zakosztować. Zdroje Cieplic należą do grupy wód gorących, siarczano-wapiennych; głównym ich skutecznym składnikiem jest kwas siarko-wodowy znajdujący się w należytem rozcieńczeniu. Do sku-

teczności wód przyczynia się wielce ciepłota podwyższona sięgająca 35—40°C. Wody te leczą choroby ustrojowe jak: gościec przewlekły stawowy, podagrę, zołzy, zatrucia metaliczne, porażenia, nerwobóle, osutki przewlekłe itd. Do uzdrowienia przyczynia się wielce położenie miejscowości, wzgórza bowiem pokryte lasami opasały jakby wieńcem Cieplice, ztąd powietrze ożywcze i świeże, klimat łagodny. Nie dziw przeto, że obecnie liczba gości kąpielowych wzrosła do 2000 osób. W wielkiej liczbie, bo 20% bywa tu Polaków z różnych dzielnic Polski. Zawdzięczyć to należy głównie osiedleniu się w Cieplicach Trenczyńskich od dwu lat dra Stefana Filipkiewicza, Polaka, ucznia szkoły krakowskiej, który zdolnością, sumiennością i pracą wyrabia sobie godne stanowisko. Ludność mieszkająca w okolicy Trenczyna to Słowacy, lud pracowity, trzeźwy. Mimo to po większej części ubogi, bo roli posiada mało i to nie bardzo urodzajnej, a przemysł i uczciwa praca zaledwie wystarczą na jakie takie utrzymanie. Na domiar złego i tu są wyzyskujący biedny lud z jego mozolnej pracy; czego potrzeba nie zużyje, to zostaje w szynku. Język Słowaków do polskiego bardzo zbliżony, żyje tylko w ustach ludu; bo prawie wszystka i tak nieliczna inteligencya gardzi mową ojczystą, uległszy wpływom węgierskim lub niemieckim. Ztąd nie dziw że język ten nie nagiął się pod formy piękniejsze i giętsze, w kolebce jeszcze pozostał. A szkoda, bo piękny, bogaty i czysty, naleciałości bowiem nie tak wiele i to tylko z niemieckiego. Możnaby i wartałoby przy dobrej woli a niewielkiej ofiarności ze strony naszych uczonych lingwistów z naszym językiem bliżej skojarzyć, a byłby jeden węzeł więcej. Pieśni Słowaków są rzewne i smętne podobne do ukraińskich.

— **Zwalenie się góry.** Przed wieczorem d. 11 b. m. we wsi Elm w kantonie Glarus zwaliła się część góry i zasypała 30 domów; 200 osób zostało pogrzebanych w gruzach.

— **Morderstwo.** Na kolei żelaznej między Modane a Turynem wszedł d. 9go b. m. w nocy do wagonu, w którym siedział konsul niemiecki w Liwornie Niemack, jakiś człowiek ubrany, jak urzędnik kolei i ugodził konsula sztyletem w chęci rabunku. Rana nie jest groźną. Sprawca uszedł.

— **Longbranch,** miejsce obecnego pobytu prezydenta Garfielda, jest miejscem kąpiel morskich w kraju New-Jersey, 45 kilometrów od Nowego Jorku. Miejsce to jest bardzo uczęszczane i wielu bogatych Amerykanów posiada tam swoje domy letnie.

— **Rozbój na kolei.** D. 7 b. m. wieczór pociąg niedaleko Kansas City w kraju amerykańskim Missouri został zatrzymany sygnałem. W chwili, gdy stanął, przypadło kilkunastu ludzi i dało ognia do podróżnych i sług kolejowych, aby ich zatrwożyć. Zażądali potem klucza do kasy, w której znajdowało się 30,000 dolarów, a gdy urzędnik nie chciał oddać klucza, zbili go ciężko i wyłamali kasę. Następnie złupili podróżnych i znikli w głębi lasu, nie zatrzymani przez nikogo.

— Wystawa nieustająca Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Sukiennicach otwarta codziennie od godz. 11ej do 4ej prócz poniedziałku. — Wstęp w niedziele 15, w dnie powszednie 30 centów.

— Gabinet archeologiczny uniwersytetu Jagiellońskiego *(Collegium majus)* zwiedzać można codziennie od 12ej do 1ej prócz niedziel, świąt i feryj uniwersyteckich.

— Muzeum Techniczno-przemysłowe w gmachu Franciszkańskim otwarte codziennie od 10ej do 6ej. — Wstęp 20 cent. od osoby. W niedziele od 10ej do 2ej bezpłatnie.

Dnia 12go września pochmurno, po południu parokrotnie ulewny deszcz; termom. od 13·0 doszedł do 18·0 C. Barometr idzie w górę. Dnia 13g o g. o 7ej rano stan jego był 746·7 millim., termometru 10·6 C. — Wiatr południowy.

We środę d. 14go września: Podwyższenia Śgo Krzyża.

Wiadomości artystyczne, literackie i naukowe.

Aleksander Michałowski, pianista, wystąpi w Krakowie z koncertem d. 7 października. W tych dniach udaje się artysta do Pragi i Wiednia.

Ks. Marcelina Czartoryska, jak donoszą, przybyć ma do Lwowa w ostatnim tygodniu bieżącego miesiąca, ażeby dać koncert na cele dobroczynne. Dzienniki lwowskie witają tę wiadomość z wielką radością, ciesząc się, że Lwów będzie miał sposobność usłyszenia znakomitej gry dostojnej artystki-amatorki, uczennicy Chopina.

Zimowy sezon teatru lwowskiego rozpoczął się w sobotę. Dawano *Horsztyńskiego*. Na sobotniem przedstawieniu, jak donoszą dzienniki lwowskie, było niepełno, a na niedzielnem pusto! Jest to wymowna illustracya teatralnych stosunków lwowskich.

P. Aleksander F. Heksch, autor illustrowanego przewodnika po Karpatach i Górnych Węgrzech, niemniej takiego przewodnika po Dunaju, wydanego w niemieckim języku w Wiedniu, przybył do Krakowa celem zebrania odpowiednich materyałów do przysposobienia nowego również illustrowanego przewodnika po Galicyi. Publikacya ta, której ze względu na dokładniejsze poznanie naszego kraju przez obcych życzyć należy jak najszerszego rozpowszechnienia, zawierać będzie opis główniejszych miast Galicyi, zdrojowisk, kolei żelaznych, wycieczek w różne malownicze okolice i t. p., i wyjdzie w języku niemieckim w ciągu roku 1882 nakładem księgarni Hartlebena w Wiedniu. Illustracye będą robione umyślnie na ten cel z ostatnich fotografij. Pana Hekscha oprowadza po Krakowie p. Henryk Müldner, który pragnąc, aby publikacya ta była o ile można dokładną, oświadczył gotowość dostarczenia autorowi wszelkich potrzebnych wyjaśnień i szczegółów dotyczących Krakowa lub Galicyi.

Ibsena nowy dramat p. n. *Nora*, przepadł zupełnie w wiedeńskim „Stadtheater."

Na teatralnym horyzoncie paryskim pojawił się nowy utalentowany autor dramatyczny, dotychczas zupełnie nieznany, p. Jean Malas, którego dramat 5-aktowy p. n. *Léa*, przedstawiony onegdaj w teatrze „Comédie Parisienne," doznał wielkiego powodzenia. Sztuka p. Malas odznacza się wielką śmiałością pomysłu i silnemi dramatycznemi efektami.

Gospodarstwo handel i przemysł.

W sprawie Towarzystwa Kredytowego ziemskiego.

W korespondencyi z dnia 25 sierpnia br. (zamieszczonej w *Czasie* Nr. 199) objawia Dyrekcya Towarzystwa Kredytowego swoje zapatrywanie, odnośnie do projektowanej na dniu 16 z. m. zmiany § 19 Statutu i przychodzi do wniosku, iż projektowana zmiana, gdyby nawet przez delegatów Tow. kred. uchwaloną została, potwierdzenia władz politycznych uzyskaćby nie mogła.

Opinię tę uzasadnia Dyrekcya w ten sposób, iż zmiana projektowana § 19. uwłacza prawom posiadaczy listów zastawnych, a stósownie do § 90 Statutu, zmiany takie, chociażby nawet uchwalonemi zostały, ani posiadaczy listów zastawnych obowięzywać, ani sankcyi najwyższej uzyskać nie mogą. Cała ta kwestya sporna zatem zależy od rozwiązania pytania, czy projektowana zmiana § 19 Statutu uwłacza prawom posiadaczy listów zastawnych czy nie? Aby na to pytanie zupełnie gruntowną dać odpowiedź, trzeba zajrzeć do Statutu Towarzystwa Kredytowego, a mianowicie do § 1 i 2-go do Rozdziału VII Statutu, w którym stosunek prawny posiadaczy listów zastawnych do Instytutu kredytowego zupełnie dokładnie i wyczerpująco jest określony.

§ 1 Statutu stanowi przedewszystkiem, iż Instytut kredytowy wydaje pożyczki w listach zastawnych pod gwarancyą solidarną wszystkich właścicieli dóbr, którzy do Towarzystwa przystąpili;

§ 12 lit. *e)*, określa bliżej tę gwarancyę solidarną. Jak wielką jest ta gwarancya można powziąć wyobrażenie ze sprawozdań Dyrekcyi, odczytywanych corocznie na posiedzeniu lutowem Delegatów Tow. Kr. Ze sprawozdań tych wiadomem jest, iż wartość hypotek służących za gwarancyę solidarną dla posiadaczy listów zastawnych przynosi sto milionów złr. a. w.

§ 69. Statutu określa zupełnie dokładnie, jakie są prawa posiadaczy listów zastawnych, w razie gdyby Towarzystwo kredytowe, względem nich przyjętych obowiązków pełnić zaniedbywało. W takim razie wolno posiadaczowi listu zastawnego, wymienionych pod *a) b) c)* § 69 Statutu środków użyć, a mianowicie, albo *a)* Towarzystwo kredytowe przed sąd krajowy we Lwowie pociągnąć, albo *b)* jąć się dóbr z Instytutem przez zastaw połączonych, albo *c)* na podstawie i w miarę rękojmi w § 12 lit *e)* przyjętej, żądać zaspokojenia swojego subsydjarnie z dóbr, na których ciążą pożyczki, a więc znajduje zastósowanie w § 1. Statutu wypowiedziana zasada solidarnej gwarancyi wszystkich dóbr, przeszło sto milionów wartających, według zasad przyjętych przez Towarzystwo kredytowe (a więc znacznie poniżej rzeczywistej wartości) szacowanych. Wobec takich gwarancyj wszelkie inne byłyby z jednej strony zbyteczne, z drugiej niedostateczne.

To też w całym Rozdziale VIII o funduszu rezerwowym (§§ 75—79 Statutu) nie ma ani wzmianki o posiadaczach listów zastawnych, a wnosząc z treści § 77 Statutu z wszelką pewnością twierdzić można, iż fundusz ten utworzonym został, nie ze względu na posiadaczy listów zastawnych, których prawa artykułami § 12 i 69 zupełnie dostatecznie zagwaratowanemi zostały. § 77 Statutu wypowiada to jak najwyraźniej, iż przeznaczeniem funduszu rezerwowego jest, rozmaite ułatwienia dłużnikom dostarczać, a mianowicie: *a)* zastąpić dłużników w wypłatach chwilowo zalegających *b)* dłużnikom, którzy przez elementarne szkody podupadli, ulgę przynieść, *c)* ulżyć dłużnikom przez przyjęcie kosztów administracyi, całkowite, lub częściowe. Jak widzimy zatem z brzmienia § 77. Statutu wyłącznym celem pieczołowitości prawodawcy jest tu dłużnik, a nie wierzyciel (resp. posiadacz listu zastawnego) co jest zupełnie naturalnem, bo fundusz rezerwowy, gdyby miał stanowić gwarancyą dla posiadaczy listów zastawnych, to ta gwarancya byłaby bardzo niedostateczną bo miljon (recte 1,238,465 złr.) funduszu rezerwowego, nie mógłby być gwarancyą wystarczającą dla czterdziestu kilku miljonów listów zastawnych.

Przyjąwszy raz mylną premissę przychodzi Dyrekcya także do mylnych wniosków, a mianowicie z mylnego założenia wychodząc, iż funduszu rezerwowego przeznaczeniem jest stanowić gwarancyę dla posiadaczy listów zastawnych. Pominąwszy już zatem tę okoliczność, iż projektowana zmiana § 19 w niczem nie narusza obecnego funduszu rezerwowego według § 77. Statutu, fundusz rezerwowy utworzonym został wyłącznie ze względu na dłużników, właścicieli hipotek, oni też wyłącznie mają prawo orzekać, przez swoich reprezentantów o dalszych wpływach do tego funduszu, w granicach ustawami nakreślonych.

Z całego zatem tego wywodu okazuje się, iż przedwczesnem jest przypuszczanie Dyrekcyi, iż projektowana zmiana § 19, gdyby nawet uchwaloną została nie mogłaby uzyskać potwierdzenia politycznej władzy. Z brzmienia statutu bowiem wnioskując wątpić nawet o takiem potwierdzeniu nie można.

Oświadcza się następnie Dyrekcya przeciwko projektowanej zmianie § 29 statutu, motywując swoje zapatrywanie w ten sposób, iż wniosek ten sprzeciwia się zasadom naszej Instytucyi.

Jednak właśnie jedną z głównych zasad naszego Towarzystwa kredytowego jest niewypowiedzialność kapitału biorącemu pożyczkę (§. 18 statutu). Gdy zatem kapitał w zasadzie jest niewypowiedzialny, przeto przy ocenieniu wysokości zaciąganej pożyczki, przychodzi głównie pod uwagę, wysokość płaconej rocznie prowizyi. Otóż czegóż innego żąda projektowana zmiana §. 29 statutu, jak zatrzymania obecnego *status quo*?

Gdy zaś obecnie ten czynnik produkcyi, który nazywa się kapitałem, staniał; podczas gdy dwa inne czynniki (t. j. praca i ziemia) pozostały w tej samej cenie, lub nawet raczej zdrożały, przeto naturalną konsekwencyą tego stanu rzeczy musi być, iż kapitałowa wysokość pożyczki wypadnie cokolwiek większa, chociaż od pożyczki wziętej będzie się opłacać tę samą roczną kwotę, co poprzednio.

Projektowana zmiana zatem §. 29 statutu jest raczej, że tak powiemy, zmianą stylistyczną, a w niczem nie może zagrażać pewności listów zastawnych, o co przedewszystkiem delegatom chodzić powinno. Dodać tu także trzeba i tę uwagę, iż według regulaminu przyjętego do szacunku hipotek, rozmaite wartości jak lasy, budynki, propinacye, kultury ogrodowe, jak chmielniki itd., nareszcie zakłady fabryczne, zupełnie lub tylko w nieznacznej części, są brane obecnie w szacunek, a zatem i ten wzgląd przemawia za projektowaną zmianą §. 29 statutu.

W polemice podjętej podniosła dyrekcya naprzód, jako nieprzepartą przeszkodę przeciwko projektowanej zmianie §. 19, tę okoliczność, iż w razie przyjęcia tej zmiany nie byłoby funduszu na wypłacenie kuponu od wylosowanych listów zastawnych w pół roku po wylosowaniu płatnych; obecnie po wykazaniu bezpodstawności tej obawy, podnosi dyrekcya inne trudności, a mianowicie statutowe, które jednak prawdopodobnie okażą się zarówno jak poprzednie, niestanowczemi; pomimo tego jednak należy nam się wyrazić Dyrekcyi wdzięczność za podjęcie dyskusyi w tej kwestyi, która nie mało się może przyczynić do rozjaśnienia istotnego stanu rzeczy, tak, iż pp. delegaci przystępować będą do dyskusyi i głosowania w tych ważnych kwestyach już z wyrobionem zdaniem, a Towarzystwo kredytowe będzie mogło spełnić ważne zadania i odpowiedzieć nadziejom, jakie w niem pokładają właściciele ziemscy w Galicyi.

Marcinkowice, d. 8 września 1881 r.

Adam Marassé,
del. brzeski.

Telegramy zbożowe *Gazety Lwowskiej* z dnia 10 wrześ. — Wiedeń: pszenica 12·75 do 13·— złr.; żyto od 09·20 do 10·— złr.; jęczmień 0·— do 0·— złr.; kukurudza od złr. 0·— do 0·— złr.; owies od złr. 0·— do 0·— złr.; — okowita pr. 10,000 liter procent od 37·50 do 37·75 złr. — Buda-Peszt: pszenica 75 kilogr. (na jesień) od 12·82 do 12·85 złr. rzepak (sier.-wrze.) od 13·75 od —·— złr. — Berlin: pszenica żółta 231· żyto —·— złr.; spirytus loco 59·50; olej rzepakowy 56·50 złr. — Szczecin: pszenica —·— —·— złr; rzepik (jesien.) —·— złr. — Paryż: mąki 159 kilogram. 66·50 złr.; olej rzepakowy 82·75 złr.; spirytus —·— złr. — Wrocław: pszenica —·— złr.; żyto —·— złr.; owies —·— złr.; spirytus —·— złr.; kukurudza —·— złr. — Kolonia pszenica —·— złr.

Kraków dnia 13 września. — Przyjechali.

HOTEL SASKI. Hr. E. Starzeński z Mogilnicy. hr M Jezierska z Małczany. hr W. Dembińska z Rudołowic dr K. Merwert z Wiednia. A. Ochocka z Hominiec. M. Schymany z Peszłu. M. P. Zabłocki, J. Darowska z Mödling. W. Pomianowski, A. Michałowski, T. Karpiński, L. Maciejowski, H Mirecka z Warszawy. M. Pułaski z Kongresówki. J. Sokołowski z Wołynia. A. Bukaty z Litwy. O. Rossman z Bielawy. R. Dzieszak z Siedlca. L. T. Karsek z Radomia. K. Masłowicz z Kamienny. W. Daniszewski, J. Gumowski z Kongresówki. H. Frank z Wiednia. M. Bołoz Antoniewicz z Galicyi. W Zwiling z Harmense. N. Saten z Lyonu. M. Oskner z Kongresówki.

Ostatnie wiadomości.

W Stanisławowie odbyło się zgromadzenie wyborców, na którem burmistrz Ignacy Kamiński zdawał sprawę ze swoich czynności poselskich w Radzie państwa. Dzienniki lwowskie przynoszą mowę posła stanisławowskiego, którą tutaj podajemy w streszczeniu. Naznaczywszy swoje stanowisko w Kole, charakteryzuje p. Kamiński stronnictwa w Radzie państwa, przyznając, że był tylko szeregowcem i w jednym tylko wypadku sprawdzenia wyborów w Linzu różnił się z większością.

Poseł stanisławowski charakteryzuje dążności Niemców, z którymi niemożebny był kompromis, naznacza potrzebę porozumienia z Czechami, obawę przed klerykalnymi Niemcami i wyznaje się zwolennikiem liberalizmu. Dalej szan. poseł przechodzi porządkiem kwestye: sprawę funduszu dyspozycyjnego z r. 1879, ustawy o podatku gruntowym w Galicyi, tu mowca przyznaje zasługi ministra Dunajewskiego, który osłonił kraj nasz od niesprawiedliwego przeciążenia; dalej dotykał kwestyi chowu bydła i szkoły weterynaryjnej dla Galicyi, ustawy przeciw lichwie, ustawy o konwersyach, regulacyi rzek, budowy gmachu uniwersytetu lwowskiego; sprawę kolei transwersalnej, wreszcie kwestyę loteryi państwowej i wolności przemysłowej, której mowca nie jest bezwzględnym zwolennikiem.

Zwracając się do politycznego położenia, kończy mowca: „Smutno spoglądam w przyszłość; znika to, co wskazali nam przodkowie nasi. W jednej i drugiej dzielnicy naszej ucisk, nasi nieprzyjaciele rzucają się obecnie w objęcia, co to rokuje, niewiadomo. Czy to się skrupi na Austryi? Czas pokaże, ale dzisiaj nawoływać o rozbrojenie armii nie możemy, a budżet państwa jest szczupły, z każdym rokiem słabszy". Wreszcie poseł stanisławowski zwraca uwagę na potrzebę reformy administracyjnej, sądownictwa i zaprowadzenie sądów pokoju. Zgromadzenie przyjąwszy mowę posła oklaskami, uchwaliło rezolucyę przeciw reformie administracyi w duchu kwestyonaryusza ministeryalnego, zanim nie zostanie utworzona gmina zbiorowa.

Arcybiskup Ganglbauer z powodu swej instalacyi wydał list pasterski. Wszystkie dzienniki z najwyższem uszanowaniem wyrażają się o tym liście, którym nowy Arcybiskup rozpoczyna swoją dzialalność. List ten nacechowany jest prawdziwym spokojem, pojednawczym tonem i wielką chrześciańską miłością. W końcowym ustępie, tchnącym serdecznem ciepłem, zwraca się Arcybiskup do mieszkańców Wiednia, wołając ich słowem: „Pokój niech będzie z Wami."

Politik donosi w telegramie z Wiednia, że prazesem trybunału administracyjnego w miejsce zmarłego p. Stählina będzie mianowany p. Stremayr.

W Presburgu odbyło się zgromadzenie wyborców, na którem jednogłośnie uchwalono, aby wezwać posła miasta Presburga bar. Sennyeya do zatrzymania nadal mandatu. Jak wiadomo, znakomity ten mąż stanu węgierski, był zmuszony wyjechać na dłuższy czas do Włoch, celem poratowania zdrowia, i dla tego chciał złożyć swój mandat w ręce swych wyborców, którzy jednak na to nie przystali.

Minister Techenberg kierujący biórem prasowem w ministerstwie spraw zagranicznych udaje się na czas dłuższy do Włoch, celem ratowania zdrowia.

Augsb. allg. Ztg rozpoczyna drukować pod znakiem *S-e* serye artykułów pod tytułem: *Materyał do katechizmu polityczno-ekonomicznego*. Autorem tych znaczących artykułów jest p. Schäfle były minister finansów w Austryi. Artykuły te przemawiają za kierunkiem ekonomicznym ks. Bismarka.

Telegramy własne „Czasu".

Lwów 13 września. Wydział krajowy wniesie na Sejm ustawę o utworzeniu krajowego zakładu kredytowego w celu podźwignięcia ludności włościańskiej z upadku ekonomicznego, oraz rozwoju i popierania produkcyi rolniczej i przemysłowej, tudzież handlu.

Wiedeń 13 września. Wczoraj odbyła się znów rada ministrów pod przewodnictwem hr. Taaffego w celu zestawienia budżetu na r. 1882. W piątek jadą Taaffe, Dunajewski i Szlavy do Pesztu, aby wziąść udział w obradach nad wspólnym budżetem. Minister wojny Bylandt jedzie do Pesztu wprost z ćwiczeń wojskowych. Rada ministrów pod przewodem Cesarza odbędzie się dnia 19 b. m. w Budzie.

Berlin 13 września. *Nordd. Allg. Ztg* pisze o spotkaniu się Cesarzów w Gdańsku: Nie potrzeba mieć wcale daru proroka, aby ze znakomitego wypadku spotkania się Cesarzów wróżyć dobroczynne następstwa na przyszłość. Nigdzie zaś opinia publiczna nie okazuje więcej spokoju i pewności, jak w naszem sąsiedniem państwie Austro-Węgierskiem, ścisłemi związkami z nami połączonem.

Telegramy biura koresp.

Paryż 13 września. Rokowania względem zawarcia traktatu handlowego włosko-francuskiego podjęte zostały na nowo. Minister spraw zagranicznych witając delegatów włoskich, wyraził najserdeczniejsze i pojednawcze uczucia, na które delegat włoski Simonelli odpowiedział.

Rzym 13 września. *Italie* wywodzi, że przystąpienie Cesarza Rosyjskiego do przymierza austro-niemieckiego, obfituje w znaczące następstwa. Włochy mogą sobie winszować, gdyż zjazd ten jest nową rękojmią pokoju. Ci, którzy twierdzą, że Bismark i Haymerle znużeni dwuznaczną uciążliwą polityką Depretisa i Manciniego, zwrócili się do Petersburga, aby się od Rzymu uchylić, zostają w błędzie, gdyż inicyatywa zjazdu monarchów wyszła osobiście od Cara.

Sofia 13 września. Z powodu wczorajszego dnia imienin podpisał książę Aleksander kilka dekretów, z których jeden ogłasza zupełną amnestyę za polityczne przestępstwa popełnione przed i po 9 maja, jako dniem obwołania księcia; drugi dekret znosi nadzwyczajnych komisarzy wojskowych; trzeci zmniejsza albo łagodzi kary skazanych za proste zbrodnie i przestępstwa.

Konstantynopol 13 września. Wszystkie dzienniki otrzymały zakaz ogłaszania jakichkolwiek doniesień o wypadkach w Egipcie.

Washington 13 września. Podczas zmiany warty, podoficer Mason strzelił do mordercy prezydenta Guiteau. Kula drasnęła go w głowę i utkwiła w ścianie więzienia. Mason został aresztowany.

Kursa. — Wiedeń 13go września 2 godzina 30 minut po poł. Renta papierowa 76·30. — Renta srebrna 77·25. — Renta złota 93·60. — 6% Renta złota węgierska 118·10. — Losy z roku 1860 130·30. — Akcye Banku Narodowego 829·—. — Akcye kredytowe 347·90. — Londyn 117·90. — Dukaty —·—. — Napoleony 9·36—. — Lombardy 148·50. — Losy 1864 roku 171·50. — Akcye kolei Karola Ludwika 316·—. — Akcye kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 180·—.— Akcye kolei węg. płn.-wschodn. 165·—. — Anglo-Bank 160·50 Obligacye indemn. galicyjs. 100·80. — Losy prem. węgierskie 122·25. — Akcye kolei Koszycko-Bog. 147·25. Akcye kolei półn.-zach. austr. 225·50. — 6% Listy zast. hipoteczne 103·25. — Marki 57·55. Ruble 126·25.— 6% Listy zastaw. galic. Zakładu kredytow. Ziem. —·—. — Nowa renta papierowa 94·—. złr. — 4% Renta węgierska 89·20.

Usposobienie giełdy: —

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I WYDAWCA

Antoni Kłobukowski.

Kurs pieniędzy i papierów publ.

Kraków 13 Września.

	płacą	żądają
Ruble papierowe rosyjskie za 100 rs.	124 50	127 —
Rubel srebrny obrączkowy	1 55	1 65
Marki niemieckie za 100 marek	57 —	58 —
Dukat ważny	5 52	5 63
20-frankówka	9 30	9 42
Imperyał ważny	9 57	9 69
Srebro austryackie za 100 złr.	100 —	100 —
Kupony srebrne płatne za 100 złr.	99 50	— —
Listy zastawne i obligi, (we Lwowie za 100 złr. w. a.; oprócz bież. kuponu obliczającego się każdodz. w miarę terminu płatn.)		
6% pożyczka krajowa galicyjska	102 —	103 75
Obligacye indemnizacyjne galicyjskie	100 25	102 —
4% listy zast. Tow. kredyt. ziemsk.	96 50	97 75
5% listy zast. Tow. kredyt. ziemsk.	101 75	102 75
6% listy „ banku hipot.	102 50	104 —
6% listy dłużne galic. zakł. włość.	103 —	105 —
5% listy zast. Banku hipot. gal. z pre. 10%	103 —	104 —
5½ listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 36 lat, srebrem za 100 złr. w. a.	98 —	100 —
6% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 36 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	101 —	104 —
6% listy zast. g. z kr. z. w Krakowie, zwrot za 18 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	101 —	104 —
7% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 20 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	104 —	107 —
4% listy zastawne Król. Pol. ser- I [za 100 rubli] (rub. i kop.)	97 —	99 —
4% listy zastawne Król. Pol. ser. II [„ 100 rubli]	97 —	99 —
5% listy zastawne Król. Pol. z r. 1869 [„ 100 rubli]	96 75	98 50
4% listy likwidacyjne Królestwa Pol. [„ 100 rubli]	84 —	85 75
Akcye kolejowe i bankowe.		
Akcye kolei Karola Ludwika . . . po złr. 210	315 —	318 —
„ „ Lwowsko-Czerniowieckiej „ 200	179 —	182 —
„ banku hipot. we Lwowie „ 200	306 —	318 —
„ banku gal. dla h. i prz. w Krak. „ 200	— —	— —
Losy krajowe.		
Losy miasta Krakowa	20 —	21 —
Losy miasta Stanisławowa	25 —	26 50

Wiedeń 12 września.

	płacą	żądają
Obligi długu państwa.		
4⅕% Renta papierowa	76 45	76 60
4⅕% „ srebrna	77 30	77 50
4% „ złota	93 60	93 75
4½% Losy z roku 1854 po 250 złr.	122 —	122 75
„ „ 1860 „ 500 „	130 30	130 80
4% „ „ 1860 „ 100 „	132 75	133 25
4% „ „ 1864 „ 100 „	172 25	172 75
„ „ 1864 „ 50 „	170 50	171 50
Losy Como-Renten	29 50	30 —
Obligi indemnizacyjne.		
Czeskie . . . 10, podat.	104 50	105 50
Bukowińskie „ „	102 —	103 —
Galicyjskie „ „	100 75	101 25
Morawskie „ „	104 —	105 —
Niższo-austryackie „ „	105 50	106 50
Wyższo-austryackie „ „	103 —	— —
Szląskie „ „	108 —	— —
Styryjskie „ „	104 75	— —
Siedmiogrodzkie 7% „	97 25	98 —
Węgierskie „ „	98 —	98 75
Węgier. z klauz. 1867 „ „	97 50	98 50
5% Oblig. poż. kolei węgierskiej	133 25	133 75
6% Renta węgierska złota	117 95	118 10
4½% „ „ „ (za Ostbahn).	95 40	95 70
Akcye bankowe.		
Anglo-austryackiego Banku . 120 złr.	161 50	161 80
Boden-Credit węgierskie . 140 „	— —	— —
„ „ austryackie . 80 „	271 75	272 25
Credit-Anstalt dla Han. i Prz. 160 „	349 50	349 75
„ „ węgierskie . 200 „	342 50	343 —
Depositen-Bank . 200 „	262 —	263 —
Escompt Gesell. niż. austr. . 500 „	860 —	865 —
Gal. Banku dla Hand. i Prz. 200 „	— —	— —
Austro-węg. Banku (Nat.-Ba.) 600 „	830 —	832 —
Unionbank . 100 „	148 40	148 60
Verkehrsbank ogólny . 140 „	146 50	147 —
Wied. Bankverein . 100 „	138 25	138 50
Akcye kolei.		
Albrechta . 200 złr. bez%	— —	— —
Alföld-Fiume . 200 „ 5%	173 75	174 25
Donau-Dampfsch.-Ges. 525 złr. 5%	600 —	602 —
Elżbiety . 210 „ „	213 75	214 25
Linz-Budweis . 200 „ „	— —	— —
Salzburg-Tyrol . 200 „ „	182 75	183 25
Ferdynanda Nordbahn . 1050 „ „	2282	2287
Franciszka Józefa . 200 „ „	192 75	193 50
Gal. Karola Ludwika . 210 „ „	317 50	318 —
Koszycko-Oderberg . 200 „ „	147 75	148 25
Lwowsko-Czern.-Jassy . 200 „ „	180 25	180 50
Nordwest austr. . 200 „ „	225 75	226 25
„ „ Lit. B. 200 „ „	257 50	258 —
Rudolfa . 200 „ „	162 —	162 50
Siedmiogrodzka I . 200 „ „	166 25	167 —
Staats-Eisenb.-Gesell. . 200 „ „	352 75	353 25
Südbahn (Lombardy) . 200 „ „	150 —	150 50
Theisbahn (Cisańska) . 200 „ „	247 —	247 50
Węg. gal. Łupkowska . 200 „ „	165 50	166 —
„ Nord-Ost . 200 „ „	166 —	166 50
„ Westb. Stuhlw. . 200 „ „	170 75	171 50
Listy zastawne.		
6% Agr. Zakł. Kr. dla Gal. i Buk. 15 lat	— —	— —
5% Boden Credit allg. złotem płatne	117 75	118 —
5% „ „ papier. 33 lat	100 10	100 50
6% Tow. kred. krakowskiego 18 lat	— —	104 50
7% Listy dłużne Włośc. „ 20 lat	107 —	108 —
6% Towarzystwa kredyt. „ 36 lat	— —	— —
5½% „ „ złote 36 lat	99 —	— —
4% Gal. Tow. kred. ziemsk.	96 60	— —
5% Gal. Tow. kred. ziemsk.	— —	102 50
5% „ „ „ nowe 37 lat	— —	102 50
6% „ Bank. Hipot. lwow.	103 25	103 75
6% „ „ Włość. „	— —	103 —
5% Bank austr. węg. (National.) wal. a.	100 90	101 05
5% Szlasko aust. Bod.-Kredit-Anstalt	101 75	— —
5½% Węg. ogól. Bod.-Kredit 34 lat	100 —	100 50
5½% „ Boden Kredit-Institut	101 75	102 25
Priorytety kolei.		
Albrechta . 300 złr. 5%	93 —	93 50
Alföld-Fiume . 200 „ „	95 50	96 —
„ „ Em. 1874 . 200 „ „	95 —	95 50
Donau-Dampfsch. 100 i 200 „ 6%	— —	— —
Elżbiety . 100 „ 4½%	99 —	99 50
„ Em. 1862 . 300 „ „	99 —	99 25
Elżbiety Linz-Budweis . 200 złr. 5%	101 40	101 80
„ Em. 1870 . 200 „ „	— —	100 50
„ „ 1872 . 200 „ „	102 —	102 50
„ Salzb.-Tyr. 1873 200 „ „	100 50	100 75
Eperies. Tarn. węg. część 300 „ „	— —	— —
Ferdyn.-Nordb. m. kon. . 4½%	105 50	106 50
„ „ wal. austr. „	101 75	102 25
„ Mor.-Szląz. linia 1871/72 5%	106 50	107 25
„ poż. 14 milion. 1872 „	105 —	105 50
„ poż. 1876 r. . 100 złr. 5%	104 —	105 —
Franc. Józefa Em. 1867 . 200 „ „	100 90	101 20
„ „ Em. 1873 . 200 „ „	100 75	101 25
Gal.-Karol.-Lud. I Em. 300 „ „	97 75	99 25
„ II „ 1867 300 „ „	— —	— —
„ III „ 1871 300 „ „	93 —	— —
Koszycko-Oderb. . 200 „ „	94 75	95 25
Lwow.-Czer. I Em. 1865 300 „ 4½%	94 75	95 25
„ II „ 1867 300 „ 4%	98 25	98 50
„ III „ 1868 300 „ „	94 75	95 25
„ IV „ 1872 300 „ „	— —	96 —
Nordwestb. austr. . 200 „ „	101 60	101 90
„ „ Lit. B. . 200 „ „	101 25	101 50
„ „ Em. 1874 200 „ „	121 —	— —
Rudolfa . 300 „ „	98 50	99 25
„ Em. 1869 . 300 „ „	97 50	98 —
„ Em. 1872 . 300 „ „	97 50	98 —
„ Salzkam. gut. zł. 200 „ „	115 75	116 25
Siedmiogrodzkiej I . 200 „ „	91 75	92 —
Staatseisenbahn . 500 fr. 3%	176 —	177 —
Südbahn (Lombardy). . 500 fr. 3%	133 —	133 50
„ „ . 200 złr. 5%	114 50	115 —
Theissb.-Gesell. „ „	101 75	102 25
Węg. gal. Łupkow. . 200 „ „	92 —	92 25
„ „ II Em. 200 „ „	91 40	91 70
„ Nordost . 300 „ „	91 —	91 25
„ „ złotem . 200 „ „	— —	111 75
„ Westbahn . 200 „ „	— —	98 25
„ „ Em. 1874 200 „ „	— —	— —
Losy.		
5% Donau Regul. . zł. 100	117 —	117 50
Premiowe Wiedeńskie . „ 100	134 —	134 25
„ Węgierskie . „ 100	122 —	122 50
3% „ Tureckie . fr. 400	27 —	27 50
Kredytowe . złr. 100	179 —	180 —
Clary . złr. 42	40 —	40 35
4% Donau-Dampfsch. „ 105	113 —	113 50
Inszpruku . „ 20	24 —	24 25
Keglewicha . „ 10½	16 50	— —
Krakowskie . „ 20	20 25	20 50
Ofner (miasta Budy) . „ 40	40 50	41 50
Palfy . „ 42	40 —	40 50
Rudolfa . „ 10½	19 75	20 25
Salma . „ 42	51 50	52 —
Salzburgskie . „ 20	21 75	22 50
St. Genois . „ 42	47 75	— —
Stanisławowskie . „ 20	25 40	25 80
4½% Tryesteńskie . „ 105	127 50	128 50
4% „ . „ 50	65 50	— —
Waldsteina . „ 21	30 50	81 —
Windischgrätza . „ 21	41 75	42 —
Waluty.		
Dukaty ważne	5 56	5 58
20 frankówki	9 35	9 36
Imperyały rosyjskie	9 63	9 65
Funty szterl. angielskie	11 76	11 80
Liry tureckie złote	10 68	10 70
Marki niemieckie za 100 marek	57 50	57 55
Rubel papierowy za 100	126 25	126 50

Lwów 12 września.

	płacą	żądają
Akcye Banku hip. gal. 200 złr.	309 —	313 —
5% Listy zast. Tow. kred. ziem.	101 90	102 90
4% „ „ „ „	96 50	97 50
5% „ „ „ „ 37-letnie	101 90	102 90
6% „ „ Banku hip. gal.	102 90	103 90
6% „ „ „ włośc. galic.	103 75	106 —
5% Obligi indemn. gal. 10% podat.	101 —	102 —
6% „ pożyczki krajowej	103 —	104 —

Warszawa 7 wrześ.

	płacą rub.	płacą kop.	żądają rub.	żądają kop.
4% Listy zastawne II seryi	—	—	—	—
kupon	—	—	—	—
5% „ „ nowe 1869 r.	—	—	97	30
kupon	—	—	104	—
4% Listy likwidacyjne	—	—	85	50
kupon	—	—	106	

C. k. uprz. galicyjski akcyjny Bank hipoteczny.

WYKAZ

dnia 29, 30 i 31 sierpnia 1881 r. wylosowanych, a d. 1 marca 1882 r. płatnych 6% Listów hipotecznych.

Serya E. na złr. 5000.

1 46 115 156 208 265 373 430 457 549 601 655 719 765 812 854 899 917
16 53 121 157 212 279 384 434 469 551 605 673 728 773 813 858 902 919
24 62 127 161 234 280 390 440 471 566 620 684 730 778 815 877 905 921
26 69 133 164 246 286 392 451 472 572 625 688 747 780 818 878 912 947
28 76 134 181 247 292 394 453 474 573 627 694 750 787 819 883 913 979
38 88 150 196 262 313 425 454 506 577 630 713 751 788 824 890 914 980
41 101 153 197 264 345 429 456 546 579 637 714 764 805 836 894 916 987
993

Serya D. na złr. 1000.

7 737 1481 2293 3196 4180 5093 6017 6938 7860 8647 9756 10900 12012
8 742 1482 2297 3197 4201 5094 6019 6939 7867 8650 9762 10907 12031
10 763 1488 2300 3202 4206 5096 6028 6942 7877 8651 9773 10917 12035
11 766 1500 2307 3210 4216 5126 6032 6952 7893 8662 9775 10926 12050
19 780 1501 2308 3211 4223 5131 6042 6954 7899 8663 9778 10945 12070
20 782 1505 2321 3212 4224 5132 6050 6957 7902 8665 9783 10956 12081
30 792 1509 2334 3243 4227 5160 6069 6959 7911 8670 9796 10980 12082
40 794 1514 2337 3251 4233 5180 6080 6962 7918 8679 9845 10988 12083
43 801 1519 2347 3278 4283 5202 6085 6964 7927 8686 9851 10989 12096
57 803 1523 2351 3290 4294 5215 6087 6976 7929 8695 9852 10991 12099
58 807 1528 2358 3310 4304 5224 6111 6982 7932 8699 9867 10993 12116
62 808 1541 2361 3311 4309 5236 6122 6994 7941 8704 9874 11011 12117
82 818 1554 2366 3316 4338 5239 6126 6999 7948 8716 9891 11013 12140
93 829 1559 2390 3323 4340 5266 6128 7004 7955 8719 9893 11023 12142
95 833 1566 2402 3325 4362 5274 6133 7039 7958 8720 9899 11026 12143
108 840 1574 2407 3332 4370 5278 6134 7043 7969 8725 9906 11029 12161
112 846 1575 2409 3337 4387 5290 6141 7054 7970 8754 9913 11034 12163
113 849 1579 2417 3349 4388 5291 6148 7072 7986 8771 9937 11037 12165
126 850 1589 2418 3361 4395 5295 6160 7080 7988 8781 9939 11038 12175
146 855 1599 2419 3367 4402 5297 6164 7088 7989 8785 9941 11044 12186
148 861 1601 2428 3369 4407 5306 6166 7091 7992 8796 9962 11046 12192
167 863 1616 2439 3372 4421 5307 6169 7110 7994 8822 9966 11068 2201
168 872 1617 2445 3390 4429 5315 6184 7119 7997 8823 9970 11073 12203
169 875 1619 2446 3396 4434 5316 6185 7123 8000 8825 9971 11074 12205
174 879 1628 2459 3406 4441 5323 6189 7124 8005 8827 10000 11080 12224
176 888 1636 2461 3409 4448 5336 6191 7127 8015 8838 10031 11082 12235
179 892 1638 2464 3411 4449 5338 6199 7145 8018 8839 10040 11113 12252
180 893 1643 2466 3428 4450 5361 6203 7149 8029 8844 10042 11114 12254
187 898 1645 2469 3436 4460 5366 6205 7151 8041 8850 10048 11120 12257
189 899 1648 2471 3437 4462 5378 6221 7159 8043 8855 10057 11135 12280
195 904 1650 2475 3452 4463 5386 6236 7161 8045 8868 10072 11137 12282
201 906 1664 2485 3453 4474 5396 6237 7164 8064 8881 10085 11140 12303
203 908 1674 2495 3463 4493 5398 6245 7166 8073 8886 10098 11163 12305
214 911 1677 2503 3484 4500 5405 6250 7172 8085 8902 10099 11169 12312
215 913 1680 2516 3489 4515 5406 6260 7173 8096 8904 10110 11180 12315
217 939 1691 2518 3491 4519 5414 6274 7180 8101 8905 10112 11184 12325
225 943 1693 2534 3493 4526 5415 6288 7187 8103 8927 10140 11197 12335
227 953 1694 2543 3496 4527 5432 6289 7193 8104 8939 10147 11212 12356
234 958 1709 2548 3523 4535 5440 6291 7196 8119 8945 10153 11213 12369
238 967 1710 2551 3525 4540 5443 6322 7213 8121 8958 10163 11216 12388
239 974 1712 2552 3536 4548 5450 6323 7214 8123 8960 10166 11219 12403
242 990 1717 2573 3549 4574 5453 6326 7216 8130 8963 10170 11255 12406
244 992 1718 2574 3553 4594 5457 6349 7222 8136 8969 10183 11275 12413
246 1009 1726 2584 3554 4598 5459 6360 7231 8141 8974 10191 11276 12415
247 1013 1727 2596 3556 4609 5464 6384 7237 8142 8994 10230 11278 12432
252 1020 1728 2636 3565 4628 5466 6386 7238 8144 9001 10231 11295 12433
263 1022 1731 2653 3566 4629 5473 6388 7264 8148 9004 10236 11296 12437
264 1028 1733 2663 3569 4630 5479 6392 7277 8151 9010 10243 11297 12438
277 1030 1754 2675 3574 4631 5489 6404 7283 8154 9025 0261 11299 12454
278 1033 1757 2684 3577 4647 5499 6410 7286 8155 9032 10271 11300 12456
298 1040 1761 2696 3578 4650 5509 6414 7294 8158 9037 10278 11308 12467
301 1047 1763 2703 3584 4657 5510 6426 7296 8160 9046 10281 11309 12471
305 1050 1774 2716 3587 4662 5521 6440 7340 8167 9051 10290 11313 12491
309 1052 1775 2719 3603 4663 5525 6445 7343 8172 9572 10304 11314 12493
313 1063 1787 2729 3617 4665 5533 6450 7353 8174 9099 10312 11329 12507
315 1070 1789 2742 3621 4672 5552 6459 7356 8176 9104 10318 11339 12510
322 1073 1795 2747 3633 4696 5561 6463 7364 8179 9113 10322 11350 12519
324 1076 1801 2780 3650 4701 5565 6465 7370 8182 9130 10345 11352 12523
326 1081 1806 2785 3660 4703 5576 6481 7379 8191 9132 10347 11356 12536
330 1086 1808 2799 3675 4707 5580 6489 7385 8195 9137 10353 11364 12540
336 1088 1814 2804 3676 4716 5598 6490 7395 8199 9148 10363 11375 12549
342 1102 1818 2817 3680 4736 5607 6498 7396 8212 9153 10395 11404 12551
358 1104 1837 2822 3703 4737 5611 6503 7415 8215 9160 10399 11415 12555
360 1113 1850 2823 3704 4742 5617 6505 7424 8230 9168 10415 11419 12557
361 1114 1854 2832 3710 4749 5618 6516 7433 8246 9175 10432 11443 12560
362 1125 1864 2837 3718 4755 5629 6527 7436 8253 9190 10448 11456 12561
373 1128 1869 2843 3721 4758 5639 6529 7443 8274 9192 10456 11463 12603
393 1134 1881 2845 3736 4760 5648 6538 7446 8275 9205 10463 11505 12607
397 1143 1887 2849 3744 4761 5649 6550 7461 8307 9253 10476 11509 12608
398 1158 1888 2856 3754 4779 5704 6565 7467 8309 9261 10479 11511 12623
404 1167 1889 2867 3758 4781 5714 6567 7468 8310 9263 10487 11526 12632
405 1168 1894 2870 3775 4783 5722 6570 7471 8317 9279 10489 11527 12636
406 1170 1898 2871 3778 4784 5724 6579 7480 8333 9283 10521 11540 12637
414 1185 1903 2874 3779 4799 5727 6599 7482 8335 9293 10536 11559 12643
423 1202 1905 2875 3782 4809 5732 6604 7486 8338 9326 10541 11561 12645
426 1205 1921 2877 3797 4824 5733 6606 7488 8339 9331 10542 11575 12666
443 1212 1933 2885 3802 4825 5734 6610 7496 8343 9333 10543 11585 12675
454 1213 1946 2893 3807 4835 5736 6612 7497 8352 9335 10560 11588 12679
456 1218 1948 2895 3809 4840 5737 6616 7501 8359 9343 10582 11603 12684
471 1222 1954 2896 3811 4848 5741 6625 7504 8364 9357 10588 11604 12687
488 1229 1955 2899 3813 4850 5742 6626 7508 8374 9381 10590 11659 12696
492 1232 1959 2902 3822 4856 5750 6627 7511 8394 9385 10591 11666 12709
494 1233 1971 2913 3837 4880 5759 6629 7518 8395 9389 10592 11667 12718
509 1236 1982 2914 3841 4885 5761 6631 7521 8399 9432 10593 11681 12719
510 1247 1984 2941 3852 4900 5793 6636 7533 8401 9443 10602 11685 12762
539 1251 1993 2942 3858 4903 5807 6639 7536 8403 9450 10609 11697 12764
544 1265 1997 2943 3910 4906 5813 6640 7542 8408 9453 10611 11722 12766
546 1269 2014 2947 3935 4907 5833 6643 7545 8433 9455 10621 11725 12776
547 1271 2017 2954 3952 4908 5845 6650 7546 8440 9457 10642 11751 12778
554 1275 2032 2961 3954 4917 5849 6652 7550 8454 9461 10648 11755 12790
559 1287 2036 2964 3961 4919 5864 6669 7557 8458 9472 10674 11761 12796
560 1292 2037 2970 3974 4928 5873 6670 7565 8459 9504 10680 11772 12805
563 1295 2038 3013 3988 4946 5875 6678 7584 8465 9508 10685 11776 12806
567 1297 2044 3024 3989 4949 5878 6691 7595 8471 9511 10696 11798 12810
593 1303 2060 3027 3999 4950 5888 6705 7603 8472 9525 10700 11818 12814
596 1309 2064 3031 4024 4959 5889 6706 7617 8473 9528 10722 11840 12817
600 1310 2065 3032 4028 4971 5895 6708 7622 8479 9535 10726 11845 12832
614 1312 2066 3033 4033 4974 5898 6709 7632 8489 9537 10733 11848 12837
622 1321 2092 3036 4038 4975 5900 6710 7645 8518 9541 10738 11852 12843
628 1329 2093 3037 4046 4979 5902 6738 7647 8520 9553 10742 11877 12846
631 1333 2108 3038 4059 4980 5903 6760 7651 8531 9554 10746 11881 12849
636 1336 2128 3044 4060 4985 5909 6761 7665 8533 9565 10762 11891 12859
637 1338 2135 3047 4065 4986 5911 6771 7667 8540 9575 10784 11896 12862
641 1339 2137 3048 4066 4988 5926 6774 7670 8545 9581 10791 11899 12870
656 1341 2156 3060 4068 4995 5939 6775 7672 8546 9587 10794 11902 12871
661 1345 2159 3079 4069 5015 5941 6801 7684 8548 9594 10801 11908 12873
668 1350 2169 3081 4071 5019 5946 6802 7689 8551 9602 10816 11912 12887
670 1357 2175 3090 4073 5021 5947 6806 7690 8563 9631 10817 11917 12892
671 1358 2194 3100 4079 5033 5949 6810 7692 8567 9651 10824 11932 12900
677 1359 2198 3123 4083 5035 5957 6816 7693 8578 9659 10830 11936 12902
682 1368 2212 3136 4097 5040 5958 6822 7695 8584 9674 10831 11947 12911
685 1381 2215 3144 4107 5041 5963 6852 7699 8587 9684 10833 11948 12912
690 1393 2218 3152 4112 5044 5967 6858 7700 8597 9690 10738 11952 12920
695 1401 2221 3154 4119 5045 5989 6870 7703 8607 9696 10840 11954 12923
700 1406 2222 3157 4121 5057 5991 6873 7715 8621 9699 10853 11972 12946
702 1410 2228 3158 4134 5059 5993 6887 7755 8627 9713 10856 11974 12947
704 1420 2244 3161 4146 5068 6000 6910 7772 8628 9723 10863 11977 12961
706 1425 2249 3169 4161 5070 6003 6913 7793 8637 9724 10875 11997 12964
721 1428 2269 3176 4170 5076 6007 6918 7815 8640 9739 10888 11999 12989
726 1430 2275 3183 4175 5078 6011 6923 7843 8641 9752 10890 12006 12995
731 1450 2276 3190 4177 5085 6015 6933 7855 8645 9754 10900 12010 12996

13009 13602 14081 14672 15367 15896 16423 16871 17385 17892 18303 18707
13011 13608 14099 14679 15377 15897 16436 16886 17387 17902 18309 18712
13019 13613 14109 14681 15397 15903 16440 16888 17388 17906 18311 18723
13020 13615 14115 14685 15413 15911 16452 16890 17398 17907 18316 18746
13035 13625 14117 14687 15425 15915 16459 16903 17400 17923 18317 18759
13037 13626 14125 14691 15431 15918 16470 16904 17401 17927 18327 18768
13046 13630 14129 14695 15439 15919 16472 16906 17407 17928 18332 18770
13049 13635 14179 14699 15440 15926 16500 16914 17408 17931 18344 18779
13055 13638 14183 14733 15446 15929 16507 16923 17422 17937 18346 18785
13069 13641 14213 14768 15452 15933 16511 16928 17455 17949 18353 18801
13071 13656 14226 14774 15469 15942 16524 16945 17459 17955 18354 18809
13072 13657 14231 14822 15473 15955 16531 16950 17466 17964 18358 18817
13076 13663 14235 14872 15482 15956 16532 16959 17469 17966 18362 18841
13078 13671 14243 14883 15488 15968 16540 16964 17475 17974 18375 18870
13081 13672 14244 14895 15496 15983 16546 16968 17485 17981 18379 18874
13087 13699 14258 14897 15517 16004 16556 16972 17491 17982 18380 18877
13096 13703 14260 14929 15520 16012 16562 16981 17494 17984 18382 18883
13124 13704 14267 14932 15534 16013 16564 16990 17499 17992 18386 18890
13132 13706 14270 14946 15549 16017 16567 16997 17500 18003 18390 18944
13134 13712 14275 14957 15562 16020 16569 17003 17503 18016 18395 18957
13137 13713 14290 14964 15572 16030 16586 17004 17510 18019 18397 18980
13155 13721 14296 15021 15579 16034 16588 17011 17516 18026 18403 18986
13171 13739 14306 15032 15580 16041 16589 17012 17521 18032 18408 18996
13177 13741 14307 15041 15584 16060 16594 17021 17529 18037 18421 19009
13185 13755 14308 15042 15595 16063 16606 17025 17538 18040 18433 19013
13186 13758 14321 15071 15600 16073 16610 17038 17555 18042 18437 19044
13192 13765 14334 15080 15614 16078 16621 17041 17559 18044 18445 19054
13208 13786 14335 15082 15628 16086 16624 17047 17561 18058 18446 19060
13221 13789 14346 15085 15634 16087 16629 17049 17584 18065 18454 19062
13225 13791 14352 15087 15640 16092 16630 17051 17594 18073 18469 19087
13239 13801 14353 15090 15650 16094 16646 17071 17599 18080 18488 19102
13240 13830 14361 15091 15651 16095 16652 17077 17607 18082 18495 19205
13241 13845 14366 15101 15663 16096 16654 17111 17608 18087 18500 19253
13247 13848 14371 15108 15664 16099 16659 17117 17627 18090 18501 19284
13252 13859 14377 15114 15670 16109 16660 17119 17631 18101 18512 19307
13257 13860 14381 15134 15673 16111 16663 17141 17655 18102 18513 19317
13259 13863 14394 15148 15684 16142 16690 17163 17659 18114 18520 19337
13270 13874 14396 15153 15701 16153 16693 17169 17676 18117 18521 19344
13289 13885 14405 15175 15710 16155 16700 17173 17707 18121 18527 19361
13309 13889 14411 15176 15714 16163 16707 17186 17717 18123 18531 19366
13310 13893 14438 15180 15719 16165 16711 17198 17718 18139 18533 19395
13325 13894 14446 15190 15729 16167 16727 17205 17739 18143 18535 19399
13352 13906 14455 15207 15731 16168 16728 17209 17743 18152 18536 19434
13356 13917 14469 15212 15741 16178 16735 17225 17752 18159 18537 19437
13373 13922 14476 15222 15743 16179 16743 17228 17764 18171 18538 19487
13375 13924 14478 15252 15745 16184 16745 17239 17766 18176 18544 19515
13377 13940 14509 15267 15748 16206 16747 17243 17771 18179 18545 19538
13381 13945 14510 15270 15759 16208 16755 17245 17782 18190 18551 19557
13404 13962 14512 15271 15777 16223 16758 17267 17785 18192 18558 19599
13414 13965 14513 15272 15781 16226 16775 17269 17791 18193 18560 19600
13416 13966 14531 15282 15782 16254 16794 17275 17792 18201 18562 19611
13423 13968 14549 15284 15786 16266 6795 17294 17794 18205 18564 19621
13441 13970 14558 15288 15789 16267 16804 17297 17795 18209 18566 19623
13449 13984 14564 15293 15792 16271 16806 17298 17800 18218 18584 19631
13459 13988 14568 15294 15796 16294 16808 17315 17802 18239 18588 19633
13468 13999 14574 15313 15801 16322 16813 17319 17811 18243 18593 19654
13480 14000 14577 15314 15803 16331 16814 17326 17817 18245 18610 19675
13481 14004 14588 15318 15826 16332 16817 17329 17820 18247 18618 19699
13493 14007 14611 15321 15836 16339 16821 17333 17822 18249 18625 19749
13523 14009 14625 15328 15839 16341 16823 17337 17824 18255 18630 19785
13555 14014 14641 15329 15844 16343 16824 17340 17842 18259 18640 19790
13562 14015 14647 15332 15850 16363 16830 17343 17845 18265 18645 19810
13579 14022 14658 15334 15855 16382 16835 17349 17855 18266 18655 19840
13583 14027 14665 15336 15863 16383 16838 17357 17860 18269 18671 19866
13592 14045 14668 15349 15866 16387 16843 17361 17864 18280 18683 19875
13598 14048 14669 15361 15867 16392 16848 17369 17872 18289 18691 19896
13601 14075 14671 15362 15886 16419 16865 17380 17875 18296 18693 19898

8293 8618 8878 9103 9349 9601 9863 10046 10258 10476 10640 10877 [illegible]
8304 8619 8885 9109 9350 9603 9876 10059 10260 10493 10649 10878 [illegible]
8311 8629 8898 9138 9364 9606 9882 10060 10261 10494 10655 10891 [illegible]
8313 8656 8907 9140 9366 9626 9892 10065 10266 10498 10683 10902 [illegible]
8333 8660 8909 9143 9372 9634 9894 10069 10275 10499 10691 10904 [illegible]
8337 8662 8923 9146 9388 9639 9899 10075 10279 10501 10698 10906 [illegible]
8338 8690 8926 9149 9396 9676 9909 10082 10281 10504 10706 10908 [illegible]
8340 8732 8933 9155 9430 9677 9911 10087 10284 10505 10708 10909 [illegible]
8367 8750 8937 9156 9432 9698 9914 10089 10297 10516 10710 10917 [illegible]
8374 8751 8952 9167 9433 9702 9921 10104 10306 10518 10723 10920 [illegible]
8376 8753 8954 9197 9438 9705 9932 10117 10313 10519 10725 10932 [illegible]
8379 8755 8974 9200 9439 9716 9937 10121 10320 10529 10741 10953 [illegible]
8380 8761 8990 9205 9447 9721 9939 10126 10321 10539 10744 10954 [illegible]
8389 8766 8991 9208 9452 9726 9940 10131 10322 10547 10745 10958 [illegible]
8397 8771 8992 9229 9453 9739 9946 10143 10334 10554 10748 10961 [illegible]
8404 8780 9000 9234 9465 9740 9949 10153 10338 10566 10754 10969 [illegible]
8410 8785 9007 9239 9474 9769 9952 10154 10340 10568 10755 10986 [illegible]
8414 8787 9009 9256 9478 9773 9963 10155 10354 10569 10760 10991 [illegible]
8415 8795 9010 9268 9489 9775 9966 10160 10355 10570 10776 11017 [illegible]
8418 8800 9011 9277 9503 9792 9978 10196 10356 10572 10778 11020 [illegible]
8419 8801 9012 9284 9510 9807 9989 10200 10361 10577 10789 11032 [illegible]
8455 8808 9030 9300 9513 9808 10004 10201 10362 10588 10807 11039 [illegible]
8470 8815 9034 9314 9519 9812 10007 10203 10363 10604 10810 11043 [illegible]
8506 8818 9037 9326 9548 9814 10010 10215 10405 10605 10833 11089 [illegible]
8507 8836 9044 9336 9561 9816 10017 10216 10439 10607 10838 11105 [illegible]
8512 8840 9065 9340 9563 9819 10020 10217 10445 10618 10841 11138 [illegible]
8516 8863 9070 9341 9570 9824 10031 10222 10446 10623 10845 11162 [illegible]
8526 8867 9078 9342 9572 9838 10032 10227 10451 10627 10846 11166 [illegible]
8527 8870 9085 9345 9596 9841 10040 10250 10461 10637 10864 11224 [illegible]
8606 8873 9097 9347 9597 9843 10044 10251 10463 10639 10876 11226

Serya C. na złr. 500.

3 517 963 1574 2164 2775 3298 3889 4552 5037 5669 6333 7079 7723
5 522 966 1575 2166 2776 3308 3897 4555 5039 5673 6342 7087 7724
15 528 972 1586 2167 2779 3326 3901 4563 5042 5675 6364 7091 7740
17 531 983 1604 2177 2780 3327 3902 4566 5049 5682 6365 7111 7746
27 532 984 1623 2182 2789 3330 3916 4570 5059 5683 6370 7112 7779
30 534 990 1624 2197 2808 3332 3918 4573 5064 5686 6371 7113 7790
54 547 997 1627 2219 2816 3342 3919 4578 5066 5688 6377 7120 7792
58 548 1001 1638 2234 2836 3375 3921 4581 5073 5713 6386 7131 7794
86 549 1049 1646 2235 2846 3378 3933 4585 5079 5728 6416 7135 7798
90 554 1051 1652 2240 2851 3381 3942 4586 5080 5736 6433 7142 7817
94 559 1059 1655 2243 2860 3388 3947 4603 5085 5750 6437 7151 7820
97 569 1063 1657 2248 2862 3393 3953 4604 5095 5759 6479 7155 7834
101 570 1070 1667 2249 2872 3400 3955 4630 5101 5760 6486 7172 7835
111 571 1074 1677 2278 2874 3413 3973 4631 5108 5767 6492 7175 7840
113 575 1083 1683 2281 2877 3434 3977 4636 5183 5786 6534 7177 7844
117 583 1088 1697 2288 2882 3445 3990 4643 5204 5792 6536 7194 7847
125 586 1102 1706 2289 2890 3447 3994 4648 5205 5794 6558 7207 7850
131 593 1109 1707 2291 2906 3456 4007 4650 5207 5795 6562 7232 7874
135 596 1123 1720 2294 2913 3480 4009 4651 5225 5799 6566 7243 7882
143 599 1150 1723 2308 2915 3488 4019 4652 5226 5801 6568 7247 7908
144 601 1156 1729 2314 2917 3489 4030 4653 5233 5817 6569 7292 7909
145 602 1158 1734 2319 2923 3490 4032 4655 5248 5824 6577 7310 7925
148 610 1195 1746 2321 2924 3498 4033 4674 5253 5829 6586 7314 7932
163 622 1199 1752 2326 2940 3503 4035 4680 5256 5832 6589 7320 7936
166 635 1200 1772 2341 2943 3504 4036 4682 5276 5872 6594 7331 7941
175 638 1201 1774 2349 2954 3510 4038 4692 5282 5879 6600 7342 7947
179 641 1210 1780 2379 2956 3514 4042 4714 5285 5881 6628 7347 7954
182 650 1213 1789 2403 2968 3520 4050 4720 5286 5884 6631 7353 7959
205 660 1227 1793 2404 2970 3542 4068 4722 5291 5889 6632 7357 7962
207 662 1288 1795 2407 2971 3549 4078 4726 5311 5901 6671 7362 7979
214 669 1302 1808 2419 2982 3553 4083 4730 5320 5902 6680 7364 7991
216 670 1310 1822 2421 2986 3561 4094 4745 5336 5909 6681 7375 8011
217 676 1311 1827 2422 2987 3570 4103 4768 5342 5932 6688 7378 8018
232 681 1313 1829 2424 2988 3577 4105 4771 5347 5934 6700 7382 8019
248 700 1314 1813 2425 3012 3580 4107 4775 5363 5943 6718 7385 8039
266 704 1316 1858 2445 3013 3586 4111 4784 5372 5945 6729 7389 8040
271 711 1323 1861 2456 3019 3587 4115 4787 5375 5954 6733 7398 8044
290 719 1324 1866 2459 3026 3589 4119 4796 5379 5959 6742 7410 8045
298 731 1325 1876 2467 3030 3596 4131 4798 5388 5965 6746 7415 8053
303 733 1340 1878 2472 3043 3601 4133 4803 5391 5967 6767 7427 8056
307 737 1343 1883 2485 3046 3603 4134 4818 5394 5980 6779 7429 8058
316 742 1345 1892 2486 3050 3605 4138 4824 5398 6000 6790 7432 8065
321 749 1346 1893 2507 3059 3629 4165 4828 5406 6006 6794 7439 8068
325 752 1354 1897 2527 3071 3640 4191 4848 5408 6009 6808 7443 8069
341 769 1355 1901 2534 3075 3646 4194 4850 5423 6013 6821 7447 8074
344 774 1362 1908 2537 3102 3662 4292 4857 5452 6026 6825 7452 8082
349 775 1363 1916 2555 3108 3685 4294 4867 5453 6031 6833 7492 8084
352 777 1376 1933 2557 3114 3691 4309 4872 5473 6050 6838 7493 8085
353 791 1393 1939 2561 3127 3699 4369 4873 5477 6052 6850 7494 8088
354 800 1410 1946 2562 3128 3706 4370 4874 5481 6060 6858 7501 8089
363 801 1420 1986 2566 3132 3711 4384 4884 5482 6091 6886 7509 8099
365 821 1423 1997 2570 3142 3720 4391 4892 5503 6094 6890 7514 8109
377 822 1439 2021 2572 3165 3728 4401 4900 5514 6112 6894 7516 8115
379 828 1440 2033 2592 3179 3738 4409 4902 5537 6129 6902 7522 8131
389 830 1442 2037 2593 3182 3750 4413 4907 5540 6143 6926 7527 8157
399 836 1453 2040 2595 3198 3758 4416 4922 5541 6145 6930 7555 8158
407 837 1459 2045 2629 3200 3771 4430 4923 5565 6147 6931 7560 8167
409 842 1461 2052 2637 3202 3775 4439 4927 5571 6170 6944 7564 8176
414 849 1464 2054 2663 3225 3778 4448 4931 5574 6183 6946 7582 8183
420 875 1480 2066 2672 3230 3793 4457 4939 5577 6212 6952 7612 8189
427 901 1485 2084 2694 3235 3801 4473 4942 5587 6218 6954 7613 8194
431 910 1488 2090 2699 3244 3815 4482 4955 5607 6235 6956 7619 8198
445 917 1506 2093 2701 3250 3822 4494 4960 5621 6249 7003 7623 8241
450 920 1507 2104 2704 3251 3826 4495 4968 5622 6257 7004 7634 8242
463 923 1511 2118 2724 3258 3827 4498 4985 5625 6269 7015 7646 8243
472 924 1526 2127 2734 3259 3837 4506 4991 5636 6275 7018 7656 8252
480 935 1529 2130 2736 3261 3841 4527 5006 5646 6280 7019 7662 8257
488 936 1533 2131 2738 3277 3848 4531 5016 5660 6281 7026 7675 8266
500 949 1545 2141 2768 3279 3860 4535 5019 5663 6309 7029 7701 8270
502 959 1547 2146 2770 3282 3866 4546 5023 5664 6323 7031 7702 8272
512 961 1571 2150 2774 3293 3874 4548 5026 5667 6326 7077 7709 8276

Serya B. na złr. 300.

3 683 1402 2279 3070 3866 4751 5666 6541 7397 8337 9000 9769 [illegible]
12 697 1405 2287 3071 3886 4759 5676 6549 7409 8341 9001 9770 [illegible]
21 699 1411 2302 3076 3891 4765 5690 6551 7420 8354 9011 9777 [illegible]
30 702 1431 2304 3086 3900 4776 5691 6564 7443 8355 9018 9798 [illegible]
40 707 1433 2320 3096 3904 4780 5694 6580 7444 8359 9020 9814 [illegible]
46 713 1437 2342 3097 3920 4784 5698 6612 7448 8360 9042 9831 [illegible]
47 714 1481 2347 3103 3925 4790 5705 6625 7472 8365 9053 9841 [illegible]
49 716 1483 2348 3106 3941 4797 5716 6626 7480 8373 9057 9843 [illegible]
76 720 1495 2367 3110 3943 4800 5725 6645 7494 8383 9065 9845 [illegible]
84 728 1504 2371 3112 3950 4815 5755 6648 7496 8388 9069 9846 [illegible]
89 736 1512 2384 3138 3954 4825 5759 6649 7497 8397 9072 9851 [illegible]
93 757 1520 2387 3143 3956 4828 5763 6654 7500 8442 9076 9858 [illegible]
107 762 1522 2403 3151 3958 4829 5770 6668 7502 8453 9081 9878 [illegible]
108 763 1526 2410 3164 3963 4837 5775 6669 7514 8456 9085 9879 [illegible]
124 764 1544 2411 3169 3966 4841 5777 6688 7522 8467 9088 9883 [illegible]
125 766 1551 2430 3178 4020 4844 5784 6697 7541 8469 9102 9884 [illegible]
126 777 1558 2442 3181 4050 4897 5793 6713 7542 8470 9104 9887 [illegible]
139 778 1568 2453 3185 4054 4922 5801 6720 7548 8480 9105 9907 [illegible]
142 787 1574 2458 3189 4057 4930 5802 6726 7553 8481 9110 9909 [illegible]
145 792 1582 2466 3191 4067 4933 5803 6743 7566 8494 9112 9912 [illegible]
148 793 1595 2470 3196 4075 4936 5816 6751 7567 8507 9127 9932 [illegible]
149 809 1603 2480 3203 4081 4939 5826 6752 7570 8544 9160 9938 [illegible]
152 821 1605 2485 3211 4084 4944 5856 6781 7576 8550 9164 9951 [illegible]
165 824 1608 2488 3212 4097 4964 5872 6798 7582 8562 9171 9953 [illegible]
167 834 1625 2503 3228 4102 4965 5890 6801 7595 8568 9172 9981 [illegible]
172 848 1638 2507 3235 4111 4967 5901 6804 7602 8569 9175 9982 [illegible]
181 851 1653 2512 3236 4123 4972 5905 6805 7630 8570 9177 10002 [illegible]
184 859 1654 2517 3239 4130 4973 5918 6806 7685 8574 9196 10004 [illegible]
188 865 1658 2527 3247 4132 4975 5928 6812 7696 8577 9200 10040 [illegible]
196 882 1661 2529 3268 4147 5013 5941 6815 7700 8585 9218 10049 [illegible]
201 883 1674 2531 3277 4151 5014 5944 6859 7719 8587 9246 10057 [illegible]
217 888 1679 2534 3293 4154 5015 5956 6862 7727 8588 9249 10060 [illegible]
221 893 1686 2540 3305 4156 5021 5963 6865 7733 8622 9257 10068 [illegible]
225 901 1695 2546 3314 4158 5040 5967 6866 7740 8635 9262 10076 [illegible]
231 911 1696 2551 3315 4161 5043 5973 6888 7744 8639 9273 10078 [illegible]
244 923 1716 2572 3321 4169 5061 5978 6895 7748 8640 9274 10081 [illegible]
251 924 1732 2579 3327 4170 5071 5980 6912 7772 8648 9292 10084 [illegible]
260 938 1744 2581 3340 4175 5080 5989 9931 7781 8660 9295 10086 [illegible]
264 946 1748 2588 3348 4252 5088 6003 6933 7784 8661 9303 10099 [illegible]
267 954 1792 2592 3351 4253 5105 6021 6934 7809 8670 9333 10100 [illegible]
272 972 1814 2610 3352 4268 5114 6023 6936 7811 8671 9344 10106 [illegible]
278 975 1825 2611 3354 4293 5135 6028 6941 7816 8684 9348 10115 [illegible]
285 993 1833 2625 3366 4305 5152 6037 6948 7818 8691 9355 10118 [illegible]
295 994 1840 2642 3368 4312 5158 6042 6951 7819 8695 9363 10119 [illegible]
326 997 1842 2643 3369 4320 5161 6047 6964 7827 8699 9364 10121 [illegible]
329 999 1852 2657 3370 4323 5175 6049 6973 7856 8712 9367 10123 [illegible]
334 1011 1860 2663 3371 4332 5189 6080 6976 7866 8716 9372 10136 [illegible]
341 1014 1862 2699 3399 4345 5192 6095 6999 7867 8718 9380 10155 [illegible]
342 1021 1864 2700 3405 4363 5210 6104 7034 7874 8733 9406 10177 [illegible]
362 1022 1874 2711 3420 4377 5213 6113 7055 7884 8734 9409 10188 [illegible]
366 1025 1881 2736 3424 4382 5216 6135 7074 7894 8738 9411 10191 [illegible]
374 1027 1882 2751 3430 4389 5220 6150 7079 7925 8740 9413 10198 [illegible]
378 1029 1889 2753 3431 4393 5274 6152 7083 7928 8741 9415 10202 [illegible]
379 1044 1890 2780 3442 4394 5294 6153 7090 7930 8742 9416 10223 [illegible]
386 1047 1891 2815 3443 4426 5325 6158 7093 7960 8746 9419 10237 [illegible]
387 1048 1895 2824 3455 4434 5336 6202 7097 7971 8750 9429 10239 [illegible]
403 1056 1911 2826 3456 4436 5339 6216 7098 7994 8758 9431 10249 [illegible]
404 1067 1917 2827 3466 4438 5341 6231 7106 8001 8763 9437 10251 [illegible]
407 1094 1919 2832 3472 4441 5347 6232 7107 8004 8771 9453 10252 [illegible]
409 1095 1924 2838 3476 4442 5355 6247 7109 8026 8772 9455 10254 [illegible]
411 1097 1925 2849 3477 4450 5358 6253 7114 8028 8776 9457 10261 [illegible]
422 1105 1927 2858 3488 4454 5379 6258 7117 8037 8780 9461 10272 [illegible]
423 1109 1928 2865 3495 4458 5383 6262 7120 8038 8783 9466 10276 [illegible]
426 1111 1938 2866 3517 4472 5398 6265 7140 8039 8788 9468 10278 [illegible]
427 1125 1940 2870 3522 4496 5399 6283 7145 8059 8791 9469 10283 [illegible]
429 1130 1943 2875 3531 4498 5404 6291 7148 8060 8796 9470 10288 [illegible]
438 1148 1945 2876 3544 4499 5405 6294 7149 8090 8800 9472 10296 [illegible]
439 1149 1947 2886 3563 4504 5415 6331 7175 8093 8808 9479 10297 [illegible]
443 1151 1952 2891 3564 4507 5416 6361 7177 8108 8809 9495 10300 [illegible]
456 1155 1974 2897 3580 4512 5424 6367 7180 8110 8811 9496 10301 [illegible]
463 1165 1977 2900 3611 4520 5435 6369 7192 8111 8822 9510 10304 [illegible]
464 1184 1996 2907 3612 4522 5436 6376 7203 8114 8824 9512 10306 [illegible]
468 1188 2017 2925 3613 4523 5466 6381 7207 8116 8827 9513 10314 [illegible]
479 1193 2034 2926 3617 4531 5472 6389 7216 8128 8833 9533 10328 [illegible]
480 1208 2041 2928 3635 4544 5476 6393 7217 8136 8842 9541 10329 [illegible]
492 1209 2045 2931 3639 4546 5477 6394 7231 8155 8845 9547 10330 [illegible]
517 1220 2054 2932 3648 4552 5478 6396 7232 8165 8851 9550 10335 [illegible]
523 1222 2068 2946 3651 4568 5481 6404 7236 8177 8857 9551 10343 [illegible]
534 1227 2071 2949 3653 4577 5484 6409 7253 8179 8879 9552 10354 [illegible]
541 1230 2080 2955 3657 4594 5518 6417 7255 8188 8887 9555 10355 [illegible]
554 1240 2082 2958 3668 4600 5522 6433 7263 8189 8893 9556 10356 [illegible]
574 1242 2090 2962 3673 4603 5526 6441 7271 8204 8897 9564 10357 [illegible]
575 1264 2108 2963 3674 4604 5542 6444 7280 8210 8899 9568 10363 [illegible]
580 1276 2131 2972 3677 4623 5543 6445 7285 8222 8908 9583 10367 [illegible]
603 1280 2140 2985 3681 4626 5554 6446 7290 8227 8922 9584 10375 [illegible]
607 1286 2155 2987 3706 4633 5558 6449 7295 8243 8923 9640 10379 [illegible]
610 1308 2165 2988 3719 4645 5565 6454 7301 8245 8925 9644 10386 [illegible]
611 1310 2188 2993 3727 4646 5566 6459 7303 8261 8926 9661 10399 [illegible]
616 1311 2194 3001 3731 4655 5580 6469 7304 8262 8928 9672 10422 [illegible]
622 1314 2197 3009 3746 4662 5581 6470 7320 8266 8932 9689 10423 [illegible]
628 1331 2198 3015 3747 4671 5593 6478 7323 8268 8935 9700 10442 [illegible]
646 1333 2203 3034 3752 4682 5594 6481 7328 8272 8958 9715 10445 [illegible]
648 1338 2216 3045 3757 4697 5597 6499 7333 8278 8962 9729 10449 [illegible]
656 1351 2228 3051 3764 4704 5626 6510 7352 8302 8963 9731 10451 [illegible]
657 1354 2244 3052 3773 4717 5635 6516 7358 8306 8970 9735 10460 [illegible]
659 1369 2246 3056 3806 4719 5642 6517 7363 8308 8974 [illegible] 10481 [illegible]
661 1370 2249 3063 3811 4723 5643 6520 7374 8310 8994 9766 10485 [illegible]
662 1380 2258 3064 3827 4728 5652 6522 7376 8311 8996 9767 1488 [illegible]
675 1388 2262 3068 3862 4735 5658 6536 7392 8319 8997 9768 [illegible]

Serya A. na złr. 100.

8 39 62 102 134 180 219 280 322 358 395 455 499 546 581 613 [illegible]
11 40 64 103 145 184 231 281 323 363 404 459 500 552 582 616 [illegible]
14 45 66 110 148 194 236 305 325 364 407 460 502 554 585 623 [illegible]
25 50 68 114 156 201 240 309 335 369 416 472 507 557 589 633 [illegible]
29 55 78 121 166 212 257 311 336 386 420 477 513 563 599 647 [illegible]
30 58 92 125 168 215 261 318 350 392 453 479 515 573 602 657 [illegible]
31 60 98 127 170 217 267 319 356 394 454 482 523 575 607 659 [illegible]

705	1721	2782	3771	4830	5938	7016	7872	8821	10057	11067	12022	13217
706	1733	2790	3772	4833	5940	7019	7873	8832	10058	11070	12026	13219
707	1738	2793	3774	4835	5958	7020	7875	8835	10079	11094	12027	13224
712	1739	2795	3777	4842	5971	7031	7878	8843	10086	11101	12032	13232
716	1742	2815	3778	4848	5972	7046	7879	8874	10089	11102	12036	13236
723	1743	2816	3824	4860	5978	7049	7885	8889	10095	11103	12055	13249
728	1747	2819	3826	4864	5989	7052	7888	8895	10130	11107	12098	13257
733	1755	2822	3833	4866	5991	7056	7889	8903	10133	11119	12099	13259
744	1761	2829	3836	4874	5999	7061	7894	8921	10138	11130	12105	13267
745	1763	2836	3838	4875	6009	7065	7896	8934	10139	11133	12113	13269
749	1766	2837	3839	4876	6023	7066	7908	8943	10158	11136	12129	13270
758	1775	2842	3849	4893	6042	7067	7909	8947	10160	11143	12137	13272
759	1784	2847	3869	4894	6046	7080	7932	8949	10177	11151	12148	13274
772	1797	2849	3871	4899	6053	7082	7939	8953	10179	11163	12149	13281
787	1801	2850	3874	4904	6057	7085	7941	8966	10185	11179	12150	13284
790	1836	2851	3892	4905	6059	7089	7942	8967	10190	11193	12178	13286
794	1839	2862	3901	4913	6066	7093	7955	8968	10193	11213	12193	13290
796	1866	2867	3904	4915	6073	7097	7959	8985	10198	11216	12199	13295
801	1886	2871	3914	4917	6077	7102	7960	8996	10214	11217	12208	13304
814	1899	2875	3930	4919	6079	7106	7962	9012	10215	11242	12212	13310
821	1905	2894	3947	4923	6083	7107	7966	9019	10220	11250	12215	13313
823	1905	2913	3963	4942	6087	7119	7988	9028	10238	11255	12224	13328
831	1911	2916	3970	4946	6097	7127	7991	9032	10247	11289	12228	13350
842	1915	2920	3988	4948	6100	7140	7994	9033	10248	11304	12243	13357
847	1919	2922	4011	4955	6129	7144	7997	9044	10267	11308	12269	13361
848	1926	2928	4041	4962	6133	7151	8001	9053	10287	11312	12278	13364
880	1970	2934	4046	4967	6149	7170	8014	9055	10289	11315	12284	13370
885	1981	2935	4050	4969	6153	7171	8025	9057	10295	11324	12293	13374
888	1988	2938	4053	4973	6177	7172	8029	9062	10302	11335	12311	13384
920	1972	2943	4062	4986	6178	7173	8038	9063	10307	11352	12314	13385
923	1974	2963	4063	5001	6180	7174	8042	9077	10313	11358	12325	13387
926	1978	2970	4073	5002	6222	7176	8045	9080	10315	11361	12362	13388
927	1989	2994	4074	5016	6239	7199	8054	9121	10327	11362	12365	13392
946	1994	2996	4078	5034	6231	7204	8055	9123	10337	11367	12368	13401
951	2010	3001	4079	5044	6244	7206	8078	9139	10340	11374	12370	13403
954	2014	3002	4091	5045	6255	7222	8080	9147	10343	11377	12400	13406
956	2018	3005	4093	5048	6264	7228	8083	9154	10355	11388	12405	13407
967	2021	3010	4095	5053	6273	7236	8107	9168	10370	11390	12409	13410
968	2025	3014	4098	5071	6274	7241	8116	9169	10373	11405	12419	13439
980	2026	3015	4101	5074	6279	7242	8119	9174	10381	11412	12430	13447
990	2032	3017	4103	5076	6287	7243	8133	9177	10387	11414	12436	13450
992	2041	3045	4112	5083	6291	7245	8136	9179	10390	11424	12442	13456
1003	2064	3057	4122	5084	6302	7257	8139	9196	10404	11432	12447	13458
1016	2085	3058	4129	5093	6305	7277	8142	9216	10435	11437	12466	13476
1036	2104	3067	4135	5097	6309	7279	8148	9221	10439	11442	12473	13477
1038	2119	3068	4168	5109	6323	7283	8151	9225	10441	11450	12479	13479
1049	2124	3074	4176	5134	6325	7299	8160	9227	10446	11453	12480	13482
1059	2130	3091	4204	5150	6335	7303	8171	9228	10449	11457	12485	13486
1070	2132	3105	4211	5161	6336	7314	8179	9241	10453	11459	12486	13488
1072	2134	3105	4213	5166	6339	7321	8183	9246	10455	11461	12490	13490
1080	2156	3108	4223	5182	6341	7322	8189	9258	10463	11467	12499	13499
1085	2168	3111	4233	5184	6342	7334	8192	9263	10465	11478	12505	13503
1098	2171	3122	4234	5190	6345	7339	8205	9267	10466	11483	12534	13508
1112	2180	3123	4238	5191	6346	7341	8209	9268	10468	11491	12536	13511
1117	2184	3125	4240	5196	6383	7344	8213	9270	10473	11495	12544	13517
1128	2188	3129	4257	5201	6384	7346	8218	9272	10479	11496	12546	13529
1139	2192	3130	4260	5210	6387	7349	8219	9279	10484	11498	12548	13533
1140	2198	3135	4261	5211	6392	7348	8229	9319	10495	11508	12572	13536
1149	2204	3149	4267	5225	6397	7349	8231	9329	10503	11524	12578	13539
1157	2214	3173	4270	5237	6402	7355	8237	9335	10504	11525	12593	13552
1164	2229	3180	4287	5251	6408	7375	8243	9336	10508	11533	12594	13555
1166	2257	3187	4288	5258	6414	7378	8244	9342	10514	11553	12599	13558
1179	2259	3201	4311	5266	6415	7378	8247	9345	10516	11555	12612	13561
1195	2266	3206	4320	5299	6421	7381	8250	9365	10522	11559	12627	13580
1197	2270	3216	4325	5303	6430	7391	8253	9369	10537	11563	12627	13586
1199	2283	3220	4330	5314	6437	7392	8259	9384	10547	11564	12631	13593
1200	2288	3234	4342	5331	6445	7409	8267	9399	10557	11574	12637	13597
1206	2289	3235	4362	5336	6451	7414	8268	9412	10559	11597	12663	13598
1225	2298	3246	4365	5343	6463	7426	8279	9417	10572	11592	12664	13605
1246	2299	3261	4366	5344	6471	7434	8294	9425	10579	11603	12669	13610
1247	2300	3267	4373	5363	6492	7439	8297	9429	10588	11606	12678	13613
1248	2311	3270	4383	5365	6496	7470	8304	9434	10625	11615	12679	13614
1274	2325	3275	4391	5367	6510	7472	8310	9436	10625	11619	12688	13618
1279	2337	3281	4413	5401	6534	7473	8319	9437	10640	11621	12690	13635
1288	2340	3308	4415	5414	6535	7479	8338	9441	10650	11624	12702	13659
1290	2343	3309	4426	5421	6536	7485	8351	9472	10659	11626	12708	13663
1292	2352	3316	4444	5423	6538	7499	8353	9510	10661	11628	12723	13664
1293	2361	3317	4445	5430	6539	7509	8359	9511	10666	11638	12727	13668
1295	2363	3321	4446	5447	6543	7521	8364	9512	10667	11643	12730	13669
1298	2366	3325	4447	5441	6544	7525	8362	9519	10694	11645	12742	13669
1302	2368	3330	4451	5452	6545	7531	8374	9532	10700	11647	12750	13676
1311	2372	3331	4457	5474	6560	7536	8382	9551	10711	11655	12752	13684
1313	2379	3334	4468	5487	6572	7537	8384	9553	10713	11658	12764	13687
1332	2380	3348	4476	5495	6576	7541	8390	9555	10725	11660	12771	13690
1339	2388	3354	4477	5510	6583	7546	8396	9561	10726	11663	12781	13691
1345	2389	3359	4482	5531	6595	7549	8401	9569	10745	11677	12800	13699
1346	2399	3360	4490	5536	6603	7550	8406	9580	10747	11679	12809	13700
1347	2407	3380	4505	5541	6610	7556	8424	9581	10754	11681	12810	13715
1353	2410	3381	4506	5544	6615	7565	8431	9582	10757	11696	12820	13719
1364	2424	3389	4511	5547	6617	7567	8438	9583	10759	11698	12821	13720
1369	2425	3401	4524	5562	6630	7573	8439	9599	10767	11700	12822	13722
1380	2427	3405	4525	5569	6631	7574	8441	9618	10781	11703	12824	13728
1396	2430	3409	4533	5576	6635	7579	8445	9622	10786	11707	12832	13731
1409	2439	3411	4538	5577	6643	7583	8446	9624	10810	11708	12834	13732
1416	2449	3413	4544	5584	6647	7587	8449	9629	10824	11710	12835	13738
1418	2459	3421	4575	5587	6648	7591	8474	9640	10835	11716	12838	13751
1424	2460	3429	4576	5595	6651	7593	8482	9653	10836	11726	12841	13754
1427	2473	3458	4584	5607	6656	7609	8499	9664	10843	11734	12844	13777
1430	2475	3469	4586	5622	6658	7613	8501	9671	10847	11737	12845	13783
1443	2477	3473	4591	5629	6666	7624	8509	9672	10855	11741	12854	13788
1445	2505	3489	4593	5632	6670	7625	8513	9680	10861	11744	12862	13793
1447	2507	3491	4605	5636	6672	7631	8515	9686	10865	11755	12863	13803
1453	2513	3495	4607	5640	6674	7640	8524	9695	10867	11760	12866	13805
1459	2514	3503	4614	5648	6675	7643	8529	9701	10868	11761	12878	13807
1464	2517	3505	4615	5659	6682	7662	8531	9717	10869	11762	12896	13830
1470	2521	3509	4618	5666	6683	7665	8533	9718	10875	11765	12899	13836
1478	2527	3514	4619	5672	6697	7666	8537	9727	10881	11766	12902	13842
1493	2542	3517	4620	5684	6730	7672	8544	9728	10892	11789	12904	13846
1507	2547	3522	4624	5690	6736	7682	8556	9736	10896	11790	12925	13848
1509	2550	3524	4625	5691	6737	7692	8560	9740	10901	11794	12941	13850
1514	2554	3526	4628	5702	6740	7695	8563	9746	10909	11796	12944	13852
1524	2556	3534	4641	5723	6762	7697	8567	9747	10916	11803	12947	13864
1533	2560	3543	4642	5745	6765	7700	8582	9749	10919	11828	12960	13870
1534	2562	3545	4649	5754	6772	7703	8591	9775	10922	11829	12992	13875
1551	2563	3560	4654	5760	6778	7704	8593	9778	10923	11834	12993	13876
1556	2572	3565	4656	5764	6783	7707	8600	9781	10929	11835	12995	13880
1560	2582	3566	4663	5777	6785	7709	8603	9785	10931	11839	12996	13881
1565	2600	3588	4668	5784	6798	7714	8612	9796	10936	11842	13006	13884
1566	2610	3593	4679	5790	6801	7716	8629	9798	10940	11849	13008	13891
1582	2616	3594	4680	5799	6803	7741	8633	9807	10941	11853	13018	13895
1588	2624	3605	4687	5800	6811	7777	8635	9820	10943	11861	13036	13896
1592	2632	3624	4694	5801	6812	7782	8661	9837	10944	11862	13037	13920
1594	2638	3626	4708	5803	6834	7783	8671	9842	10946	11864	13063	13923
1595	2658	3627	4710	5822	6845	7789	8679	9854	10948	11866	13064	13925
1606	2664	3643	4711	5825	6869	7802	8692	9874	10952	11880	13073	13930
1609	2671	3648	4717	5827	6873	7807	8700	9892	10959	11884	13075	13934
1610	2673	3656	4718	5836	6879	7824	8716	9902	10960	11889	13076	13949
1612	2686	3665	4723	5838	6884	7826	8719	9909	10962	11895	13077	13954
1621	2704	3667	4726	5842	6898	7828	8728	9910	10967	11911	13124	13958
1633	2705	3675	4733	5847	6908	7830	8730	9919	10982	11921	13131	13968
1645	2712	3679	4734	5853	6918	7832	8734	9923	10983	11924	13133	13974
1651	2738	3699	4760	5855	6936	7835	8751	9925	10987	11925	13148	13975
1667	2740	3709	4767	5858	6943	7839	8766	9973	10993	11929	13152	13996
1670	2742	3713	4775	5863	6945	7843	8771	9975	10998	11932	13154	13997
1677	2747	3731	4777	5869	6957	7850	8778	9992	11007	11941	13157	13998
1686	2748	3733	4780	5881	6961	7857	8796	9996	11008	11947	13172	14013
1689	2757	3738	4782	5883	6966	7859	8812	9999	11026	11989	13175	14016
1701	2760	3742	4788	5884	6968	7861	8815	10001	11035	11992	13177	14019
1702	2774	3745	4801	5904	6980	7865	8816	10003	11043	11994	13204	14025
1705	2780	3748	4806	5923	6991	7869	8819	10025	11045	12000	13214	14027
1707	2781	3758	4812	5937	7006	7871	8820	10036	11053	12011	13216	14058

14060	14461	14902	15260	15666	16060	16394	16816	17264	17631	18193	18596
14065	14470	14903	15279	15679	16076	16403	16817	17270	17632	18197	18603
14075	14473	14910	15283	15683	16088	16431	16818	17274	17633	18202	18611
14076	14475	14928	15295	15684	16092	16432	16820	17278	17641	18204	18646
14078	14476	14931	15300	15686	16094	16436	16839	17283	17653	18210	18658
14083	14486	14938	15306	15692	16098	16441	16844	17286	17656	18213	18689
14093	14488	14961	15314	15694	16101	16452	16872	17288	17665	18214	18695
14098	14500	14963	15323	15699	16104	16466	16873	17295	17680	18217	18712
14099	14528	14964	15350	15708	16109	16468	16876	17307	17682	18236	18792
14100	14530	14966	15355	15710	16110	16471	16898	17313	17691	18237	18868
14109	14544	14968	15371	15717	16113	16474	16914	17324	17699	18240	18874
14112	14546	14971	15377	15721	16114	16479	16915	17334	17702	18258	18929
14114	14556	14974	15381	15728	16117	16484	16921	17344	17707	18272	18937
14127	14558	14984	15385	15730	16118	16497	16922	17355	17710	18275	18947
14132	14582	14993	15393	15735	16126	16503	16939	17359	17717	18282	18949
14135	14586	15002	15397	15737	16132	16510	16948	17366	17726	18289	18962
14140	14589	15007	15405	15744	16134	16523	16950	17368	17729	18291	18998
14145	14593	15015	15416	15749	16136	16527	16956	17370	17732	18295	19014
14154	14603	15021	15418	15758	16141	16537	16962	17371	17757	18304	19029
14160	14607	15031	15427	15760	16145	16538	16963	17374	17772	18331	19124
14175	14612	15042	15433	15789	16149	16544	16967	17378	17773	18336	19184
14184	14619	15045	15444	15791	16158	16546	16969	17379	17774	18337	19189
14185	14620	15048	15447	15819	16166	16556	16982	17380	17782	18356	19233
14193	14622	15049	15448	15821	16167	16557	16985	17389	17785	18367	19236
14198	14626	15052	15455	15822	16182	16561	17000	17394	17787	18373	19250
14199	14628	15062	15457	15830	16188	16562	17016	17411	17791	18374	19256
14206	14640	15063	15463	15849	16192	16565	17030	17414	17798	18379	19271
14224	14641	15072	15467	15850	16195	16575	17033	17422	17802	18386	19282
14226	14642	15073	15475	15857	16197	16579	17042	17428	17830	18392	19302
14228	14650	15080	15476	15868	16198	16586	17051	17434	17846	18404	
14249	14657	15089	15479	15869	16201	16589	17059	17442	17847	18408	
14258	14664	15100	15500	15872	16205	16594	17071	17452	17854	18409	
14259	14677	15106	15501	15884	16206	16601	17076	17465	17855	18412	
14265	14688	15108	15505	15895	16216	16607	17097	17470	17865	18416	
14268	14689	15109	15508	15899	16219	16611	17101	17472	17879	18421	
14274	14690	15123	15512	15909	16220	16615	17108	17483	17881	18422	
14277	14693	15127	15519	15911	16223	16616	17111	17485	17992	18433	
14280	14696	15129	15522	15919	16226	16620	17141	17497	17994	18451	
14282	14697	15134	15537	15926	16251	16629	17153	17506	18014	18462	
14298	14701	15146	15540	15927	16253	16632	17160	17508	18016	18463	
14300	14719	15147	15547	15953	16256	16638	17167	17510	18026	18464	
14309	14725	15155	15552	15961	16262	16639	17171	17517	18027	18466	
14312	14735	15165	15554	15962	16275	16657	17177	17520	18033	18480	
14315	14751	15169	15560	15971	16279	16663	17179	17536	18037	18481	
14321	14766	15175	15570	15975	16283	16665	17180	17540	18056	18487	
14351	14769	15192	15596	15976	16314	16667	17198	17542	18057	18492	
14352	14783	15195	15598	15990	16330	16681	17201	17561	18105	18504	
14359	14800	15203	15599	16011	16335	16682	17206	17563	18111	18515	
14369	14811	15213	15615	16012	16340	16698	17209	17564	18118	18516	
14393	14815	15215	15621	16015	16341	16700	17210	17569	18121	18532	
14394	14824	15220	15623	16016	16352	16729	17211	17584	18140	18534	
14411	14831	15222	15625	16025	16353	16755	17224	17585	18142	18536	
14416	14837	15229	15639	16028	16362	16768	17235	17587	18143	18540	
14419	14843	15232	15642	16033	16366	16784	17237	17591	18146	18548	
14421	14874	15235	15645	16043	16378	16785	17252	17592	18149	18553	
14422	14886	15243	15650	16047	16383	16790	17253	17594	18152	18555	
14452	14890	15246	15654	16053	16388	16806	17259	17602	18181	18562	
14454	14897	15254	15657	16058	16393	16815	17260	17615	18190	18584	

Dokładny wykaz zawierający także restanty i numera zakwestyonowane, będzie rozesłany dnia 10 września 1881 r. (2363)

Lwów, dnia 1go września 1881 r.

C. K. UPRZYW. GALIC.
akcyjny Bank hipoteczny.

(2428-2-3)

Za spokój duszy ś. p.
KORNELII z WĘŻYKÓW
Gostkowskiej
zmarłej d. 21 sierpnia 1881 r.,
odprawione będzie
Nabożeństwo żałobne
w piątek d. 16 września b. r.
o godz. 10ej
w kościele OO. Reformatów
w Krakowie,
na które pozostała matka i dzieci Krewnych, Przyjaciół, Znajomych i pobożną Publiczność zaprasza.

Podziękowanie kąpielowe.

Zacni Obywatele starego Krakowa!
Macie już przekonanie, że Wisła jest zdrowa!
Bo kto w moich łazienkach odbywał kąpiele,
Orzeźwił się w tym roku na duchu, na ciele!
Ja z mej strony, składam Wam szczere [dziękczynienia —
A na przyszły rok znowu zrobię zaproszenia! —
Niech Was Bóg błogosławi cni Obywatele —
Niech Wam daje zdrowie — i dostatków wiele!
To wszystko co życzycie, niech Wam Stwórca [daje —
Bo na to zasługują, Wasze obyczaje!
Żyjcie zdrowi, szczęśliwi, nieznajcie goryczy!
Tego wdzięczny Franciszek całem sercem życzy!
Lecz jeszcze jedną prośbę mam do Was Panowie!
Wspomnę, żem lat parę wątpił w moje zdrowie;
Jaka choroba wówczas do mnie przystąpiła,
Sam niewiem — lecz mnie całkiem siły pozbawiła!
Wyglądałem — jak szkielet twarz się wykrzywiła!
Najwięcej żona moja przytem ucierpiała!
Niewiedząc, jak poradzić w tak przykrej chorobie,
Poszedłem do spowiedzi, bom pomyślał sobie,
Że Pan Bóg dla ludzkości najlepszym doktorem! —
I to mnie wybawiło — ręczę Wam honorem!
Po spowiedzi śni mi się w nocy Matka Boska —
I rzecze: „Gdy chcesz, by cię minęła twa troska,
„Módl się codzień w kościele — a Bóg litościwy —
„Wróci ci dawne zdrowie i będziesz szczęśliwy“. —
Usłuchałem przestrogi — modlę się codziennie!
I żyję zdrów i rzeźki ciągle — nieodmiennie! —
Potem miałem sny znowu — i to przez pięć nocy —
Bym ludziom opowiadał, ten cud Bożej mocy! —
Dlatego Wam wygłaszam Szanowni Panowie —
Że cuda istnieją jeszcze w pobożnym Krakowie!
Ja zamawiam wotywę na podziękowanie —
I wszystkich Was zapraszam, i panów i panie!
Do Panny Maryi przyjdziecie Panowie rodacy!!! —
Bóg Wam udzieli zdrowia i pomoże w pracy.

Wotywa odbędzie się dnia 16 września o godzinie 10ej zrana. (2430

Kraków dnia 13 września 1881 r.

Franciszek Wójcicki.

ORGANISTA

umiejący dobrze grać z nut i śpiewać podług chorału, kawaler, z dobremi świadectwami, życzy sobie dostać posadę na wsi lub mieście. Zgłoszenia przyjmuje pod adr. J. S. poste rest. Wieliczka. (2437)

„PATRIA“.

Dom komis. i zleceń ul. Floryańska l. 339 w Krakówie

poleca: Oficyalistów agronomicznych z poręczeniem najlep. świadectw, każdego czasu mogących przyjąć obowiązki — place pod budowę kamienic w najl. miejscach w Krakowie — sprzedaż pięknych folwarczków i dóbr za bezcen. Potrzebuje 2 domy z ogródkami zaraz kupić. Znakomitych ma techników budownictwa, guwernerów i czeladników młynarskich zagranicznych.

(2438-1-3) *T. Lewandowski i Spółka.*

Wiadomość dla pań

Dla wygody szanownych pań urządziłem w Pradze skład mojej fabryki w Greiz czystowełnianych czarnych kaszmirów, które rozsyłam jak dotychczas na żądanie w dowolnej liczbie metrów. Próby na żądanie darmo i opłatnie. (2473)

Adres: N. Steinhard w Pradze.

Winogrona
kuracyjne

z Vöslau i Baden, świeże i dojrzałe w najszlachetniejszym gatunku, w koszykach po 5 kilo po 2 złr. 80 c. opłatnie z koszykiem, rozsyła za zaliczką lub nadesłaniem należytości (2435-1-10)

Antoni Riess
w Baden pod Wiedniem.

A. Pfanhauser w Wiedniu,

IX., Maximilianplatz 10,

Skład fabryczny przyborów dla mleczarń i serowni, rolniczych i leśnych, gospodarczych, ogrodowych, sadowniczych i winniczych poleca

naczynia do mleka z najlepszej cynowej blachy stalowej.

Stągwie na mleko

objętości	10	20	30	40	50	100 litrów
cena zł.	2·90	4·70	6·70	8·10	9·50	16·50 zł.

Sita do tego od złr. 2·20 do złr. 2·80
Nakrywki „ „ „ —·70 „ „ 2·70

Cedzidła do mleka,
okrągłe, z jednej sztuki, prasowane, na

litrów	1	2	4	6	8	10
złr.	—·35	—·60	—·80	1·—	1·30	1·70

Naczynia do zbierania śmietany, na

litrów	3	5	8	10
złr.	1·40	1·70	2·30	2·60

Małe kadzie na mleko, okrągłe, na

litrów	3	5	7	9	11
złr.	1·35	1·65	1·80	1·95	2·25

Patent. miary do mleka
z pływakiem, na

litrów	6	8	10	12
złr.	3·20	3·55	3·90	4·30

Enzenberskie wiaderka do dojenia, na

litrów	7	9
złr.	2·75	3·—

(2475-1-10)

Fleischmanna dzbanki do przewozu mleka z patent. zamknięciem, na

litrów	5	10	20	30
złr.	4·54	4·95	6·45	7·75

PODZIĘKOWANIE.

(2439)

Zobowiązanym będąc do serdecznej wdzięczności za energiczne, szybkie i skuteczne odkrycie sprawcy kradzieży w kościele Najśw. Panny Maryi, w dniu 24 sierpnia b. r. dokonanej, niniejszem publiczny tejże wdzięczności wyraz składam WPanu Swolkienowi c. k. koncepiście i Panom: Karolowi Tychemu, Hermanowi Feldmannowi i Andrzejowi Bobulskiemu, ajentom c. k. Policyi.

X. *L. Bober,* Archipresbiter.

POSZUKUJE SIĘ
do handlu korzennego **PRAKTYKANTA** z porządnego domu, z ukończoną 1 lub 2 klasą gimnazyalną. Bliższa wiadomość pod lit. **W. K.** poste restante **Ropczyce.** (2421-2-3)

Lekcye rosyjskiego jęz., matematyki itd. Przekłady. Adres: *Onufrowicz* przy ulicy Zwierzynieckiej pod Nr. 30. (2427-2-3)

Pomocnik księgarski

znajdzie **miejsce zaraz.** Bliższej wiadomości udzieli **Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie.** (2379-2-3)

Krowa młoda, zdrowa, do chowu, jest do sprzedania przy ulicy Garncarskiej pod Nr. 24/a. — Bliższa wiadomość u stróża. (2413 2-3)

Magister farmacyi

poszukuje umieszczenia. — Bliższej wiadomości udziela apteka p. *Kalinowskiego* w Rzeszowie. (2411-2-3)

Mąkę kościaną parowaną

w najlepszym gatunku, z zaręczeniem $3^1/_2$ do $4^0/_0$ azotu i 21 do $23^0/_0$ kwasu fosforowego, odznaczoną na wystawie Warszawskiej 1874 r. **dyplomem uznania,** — nabyć można **po cenie zniżonej** albo u podpisanych, lub **w Agencyi dla Rolników S. Mikuckiego w Krakowie.**

O wczesne zamówienia uprasza się. (1851-17-28)

Fabryka parowa mąki kościanej i spodium

B. Schönberg & Fränkel

przy ulicy Mostowej Nr. 353/4.

Kawę naturalną

w najlepszym gatunku i smaku, według życzenia mięszaną rozsyła od 9 funtów po złr. 5, 5·50 i 6 za pobraniem pocztowem **bez kosztów przesyłki** do całej Austryi. (2323-2-8)

Heinrich Andressen, Hamburg, Wilhelminenstrasse Nr. 12.

KUPNO DĘBÓW

Znacznych dostawców DĘBOWEGO MATERYAŁU CIĘTEGO uprasza się o nadesłanie swego adresu pod F. P. 538 RUDOLF MOSSE BERLIN W. (2474-1-3)

Dla wielebnego duchowieństwa po wsiach, szczególniej gmin wiejskich, zyskowny, ich wysoki stan zaszczycający poboczny zarobek. Podanie adresów pod **„Pfadfinder C. K. 1786“** przyjmują **Haasenstein & Vogler (Otto Maass) w Wiedniu.** (2350-1-3)

MAJĄTEK

w pszennej glebie, blisko kolei, przestrzeni **1100 morgów,** przeważnie role i łąki, dom wygodny okazały w ogrodzie, z inwentarzem doborowym do nabycia. **Bliższa wiadomość u W. adwokata Horwata we Lwowie przy ul. Kopernika pod l. 22.** (2012-20-25

MIESZKANIE

na I. piętrze, składające się z 4ch pokoi (3 frontowe), nyży, kredensu, kuchni i pokoju za kuchnią, jest przy ulicy Kanoniczej Nr. 116 od 1go października do wynajęcia.

W tymże domu na I. piętrze od tyłu są do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią. Kuchnia może być zamienioną na pokój. (2297-3-3)

Na żądanie może być wynajęte całe pierwsze piętro, składające się z 9 pokoi, nyży, kredensu, kuchni i pokoju za kuchnią.

Bliższa wiadomość u stróża.

Księgarnia, skład, wypożyczalnia nut i ekspedycya pism peryodycznych

S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

poleca swoją znacznie powiększoną i w najnowsze utwory zaopatrzoną (2223-3-5)

NAJWIĘKSZĄ

Wypożyczalnię nut

pod bardzo korzystnemi warunkami.

Dla dogodności nabywających nuty, znajduje się w księgarni pianino.

Warunki prenumeraty nut rozsyła się na żądanie *franco* i *gratis.*

C. k. Instytut Techniczno-Przemysłowy
w Krakowie.

Instytyt reprezentuje wyższy stopień nauk technicznych w kierunku praktycznym i obejmuje trzy wydziały czyli szkoły fachowe: **Budownictwa, Mechaniki i Chemii technicznej.** W każdej szkole fachowej kurs nauk trwa lat 3.

Przedmioty wykładane w Instytucie są następujące:

A. przedmioty przygotowawcze, wspólne dla wszystkich 3ch wydziałów: Matematyka, fizyka, chemia ogólna, geometrya wykreślna, mechanika ogólna, rysunki z wolnej ręki i linearne, język niemiecki.

B. przedmioty fachowe:

1. W szkole budownictwa: Budownictwo (konstrukcya i projektowanie), nauka o formach architektonicznych, technologia materyałów budowlanych, mechanika budownicza, miernictwo i niwelacya, encyklopedya maszyn, historya budownictwa, rachunkowość i ustawy przemysłowe, nauka o urządzaniu fabryk.
2. W szkole mechaniki: Mechanika i teorya maszyn, konstrukcya maszyn, technologia mechaniczna, encyklopedya maszyn, zasady budownictwa, technologia materyałów budowlanych, miernictwo i niwelacya, nauka o urządzaniu fabryk, rachunkowość i ustawy przemysłowe.
3. W szkole chemii: Chemia nieorganiczna i organiczna, chemia analityczna, mineralogia i geognozya, zasady budownictwa, encyklopedya maszyn, technologia materyałów budowlanych, technologia chemiczna, prace w laboratoryach chemii ogólnej i rozbiorowej tudzież technologii chemicznej, nauka o urządzaniu fabryk rachunkowość i ustawy przemysłowe.

UWAGA: a) Oprócz tego wykładanym jest dla wszystkich 3 oddziałów język francuzki jako przedmiot nieobowiązkowy.
b) W trzecim roku odbywają się ekskursye na place budowy, do fabryk, i warsztatów.

Warunki przyjęcia do Instytutu:

W ogólności wymaga się od kandydatów chcących wstąpić do Instytutu aby się wykazali, iż skończyli przynajmniej 16ty rok życia (metryka urodzenia) a nadto, aby udowodnili legalnemi świadectwami publicznej szkoły średniej, iż w naukach przyrodniczych (fizyce i historyi naturalnej), matematyce, geografii, historyi powszechnej, językach polskim i niemieckim oraz w rysunkach, posiadają wiedzę odpowiadającą stopniowi tych nauk w szkołach średnich (wyższej szkole realnej lub gimnazyum).

Świadectwo złożonego egzaminu dojrzałości zapewnia bezwarunkowe przyjęcie.

Kandydaci którzy nie mogą przedstawić tego rodzaju świadectw, mogą być przyjęci na podstawie egzaminu wstępnego z następujących przedmiotów:

1. **Matematyka:** Gruntowna znajomość matematyki elementarnej do równań 2go stopnia z 2ma niewiadomemi (włącznie), szeregi, kombinacye, dwumian. Planimetrya, stereometrya, trygonometrya płaska.
2. **Fizyka:** Ogólne własności ciał, działanie sił molekularnych, ciepło przewodnie, teorya spoczynku i ruchu ciał stałych, płynnych i lotnych, zasady nauki o elektryczności i magnetyzmie, akustyki i optyki
3. **Historya naturalna:** Systematyczny przegląd grup zwierzęcych i roślinnych, ogólne wiadomości o kształtach i własnościach minerałów oraz ich znajdowaniu się.
4. **Geografia i historya:** *a)* Znajomość powierzchni ziemi, według jej naturalnych i politycznych granic, — mianowicie państw europejskich a szczególniej monarchii austryacko-węgierskiej, jej ustroju państwowego i najważniejszych dat statystycznych. *b)* Znajomość historyi narodów i ich wzajemnych stosunków; znajomość głównych dat z historyi odkryć i wynalazków, przy szczególnem uwzględnieniu historyi austryackiej.
5. **Język polski:** Poprawne wyrażanie się ustne i piśmienne. Ogólne wiadomości z literatury, mianowicie od XVI. wieku. (2355-2-2)
6. **Język niemiecki:** Ustne i piśmienne wyrażanie się w tym języku (krótkie wypracowanie piśmienne na zadany temat i ustna rozmowa.
7. **Znajomość początków rysunku** linearnego i z wolnej ręki.

Od egzaminu wstępnego opłaca się taksa 12 złr.

Zgłoszenia do egzaminów, przyjmują się od 1go do 4go października; w tymże czasie odbywają się wpisy uczniów wstępujących na podstawie świadectw.

DYREKCYA.

Zamówienia giełdowe

wykonywam najrzetelniej za małem pokryciem, szczególniej polecam jako tanią **lokacyę kapitału i spekulacyę** 4% węgierską rentę złotą.

B. FREUND w Wiedniu, I., Wipplingerstrasse Nr. 47, naprzeciw giełdy.

Na listowne zapytania odpowiadam odwrotnie. (1728-28-30)

W XIVtym roku szkolnym

konc. pierwszego wojskowego kursu szkolnego

dnia 1 września rozpoczyna się nowy kurs przygotowawczy dla **jednorocznych ochotników;** d. 1 października takiż kurs dla **egzaminów kadeckich.** Pensyonat. Program w zakladzie: Wiedeń, Kolowratring Nr. 9. (2140-6-10,

S. Barrault, c. k. major.

ASTHME Duszność, chrypka, katary, zadawnione i wszelkie cierpienia kanałów oddechowych ustępują po użyciu **RUREK LEVASSEURA.**

NEVRALGIES Wszelkie cierpienia nerwowe każdej chwili ustępują po użyciu pigułek antinewralgijnych Dra **CRONIER.**

W Paryżu, Skład główny w Aptece pana **Levasseur, rue de la Monnaie, 23.**
Dostać można we wszystkich głównych aptekach. (1081-24-)

LA NOBLESSE.

Fabryka perfum „La Noblesse“

wyrabia następujące doświadczone specyalności.

Ekstrakt z sosnowego igliwia, do natychmiastowego sprawienia zapachu leśnego w pokoju; najlepszy tego rodzaju wyrób, gdyż wytwarza się wprost ze świeżego igliwia sosnowego i posiada charakterystyczny mocny zapach jodłowego i sosnowego lasu. 1 flakon 80 ct. — **Vegetin,** najlepszy środek na porost i na utrzymanie włosów, z świeżych pączków topolowych z aromatycznym ich zapachem, nadaje włosom miękkość i chroni je od łupieżu i wypadania. 1 flakon 80 centów. — **Caloin,** woda do umywania twarzy, ze świeżych kwiatów, nadaje cerze młodzieńczą barwę świeżą a chroni ją od zmarszczek, plam itp. Po krótkiem używaniu gubi z twarzy wszystkie zaskórniki, wyrzuty. 1 flakon 80 cent. — **Calodon pasta na zęby,** wyborny środek do czyszczenia zębów, aby otrzymać błyszczące białe zęby, świeży wonny oddech, czerwoną barwę dziąseł. Chroni ona zęby od próchnienia, a przy ciągłem używaniu od bólu zębów. Cena pudełka 80 ct. — **Elfeaschminken** Barwnik jedynie nieszkodliwy na twarz, szyję i ramiona, przez nikogo jeszcze nieznany. Płynny we flaszkach, biały i różowy po 60 ct.; w proszku w pudełkach, biały i różowy po 50 centów. — **Aromatyczne mydło ziołowe,** najlepsze mydło na ręce do codziennego używania, bardzo godne zalecenia. 1 sztuka 35 ct, 3 sztuki 90 ct. — **Aromatyczne mydło na zęby,** do czyszczenia zębów, sztuka 30 cnt., 3 sztuki 80 cnt. — **Salicylowa woda do ust** dla usunięcia nieprzyjemnego odoru z ust, do używania na płukanie ust po każdem jedzeniu. Flakon 80 ct. — **Jokey-Club,** silna esencya do nakrapiania chustek do nosa. Flaszka 1 złr. — **Jokey-Club,** mydło, trzy sztuki w kartonie 1 złr. — **Maiglokchen-Essenz,** silne perfumy z kwiatów. Flaszka 1 złr. — **Mandelseife,** mydło migdałowe, 12 sztuk od 1 złr. do 2·50. — **Glicerinseife,** mydło glicerynowe. 12 sztuk od 1·20 do 2·80 złr. — **Toaletenseife,** mydło toaletowe z zapachem różnych kwiatów, sztuka 40 cnt., karton z 3 sztukami 1 złr. — **Patent-Zahnbürsten,** patentowe szczoteczki do zębów z poręczeniem trwałości, sztuka 20, 30, 40, 50 centów. — Dostać można: (2296-2-6)

General Depot v. E. V. SOXHLET. Wien, I. Mölkerbastei 8.

jakoteż we wszystkich znaczniejszych aptekach i handlach perfumeryj.

ZAKŁAD
wychowawczo-naukowy męzki
Tomasza Hendla.

Mam zaszczyt zawiadomić Szanownych Rodziców i Opiekunów, że szkoła ludowa połączona z Zakładem moim wychowawczym i naukowym w Krakowie (ul. Bracka Nr 159.) reskryptem Jego Excellencyi p. Ministra oświaty z d. 19 listopada 1880 r. L. 18288, podniesioną została do rzędu Szkół publicznych, z prawem wydawania świadectw w Państwie ważność mających.

Przyjmuje na rok bieżący uczniów przychodnich, jak również stale w Zakładzie moim umieszczonych. (1850-19-20)

W Zakładzie
naukowo-wychowawczo żeńskim
Eufemii Niesiołowskiej

w Krakowie przy ulicy Floryańskiej pod L. 324,

kurs nauk rozpoczął się z dniem 1 września r. b.

Panienki przybywające na wykłady do Muzeum, mogą znaleźć w tymże Zakładzie wygodne pomieszczenie wraz z konwersacyą obcych języków, z muzyką i ze śpiewem. (2380-2-3)

Rodowity Francuz

życzy udzielać lekcyj francuskiego i angielskiego języka. Bliższa wiadomość: Kraków, Rynek 46, I. piętro. (2425-2-3)

Winogrona
węgierskie, włoskie i wiedeńskie kuracyjne,

które pod względem dobroci oraz taniości od innych lat się odznaczają, niemniej inne owoce w najlepszych gatunkach otrzymuje codziennie w świeżych przesyłkach handel **Ed. Fuchsa** w Krakowie. Zamówienia zamiejscowe będa odwrotnie uskutecznione. (2371-3-10)

Dwa konie

do zaprzęgu lub pod wierzch, kare, małe, są na sprzedaż zaraz. (2412-2-2)

Cena 200 złr.

Na żądanie okaże je Stróż domu pod **Nr. 450 przy ul. Mikołajskiej.**

VICHY

Administracya: w **Paryżu,** *22, Boulevard Montmartre.*

PASTYLKI DO TRAWIENIA wytworzone u źródeł ze soli Vichy. Przyjemnego smaku, o niezawodnym skutku przeciw kwasom i upośledzonemu trawieniu.

SOLE VICHY DO KĄPIELI. Paczka wystarcza na kąpiel dla osób, które nie są w stanie udać się do Vichy.

Dla uniknienia fałszerstwa żądać należy aby na wszystkich produktach znajdowały się znaczki:

„Kompanii Wód Vichy“

Dostać można w Krakowie w aptece P. J. Trauczyńskiego i w aptece W. Redyka u PP. J. Wentzla, S. Feintucha, Józefa Goldwassera i W. Goldwassera. [867-14-]

Winogrona

5 kilo *franco* na wszystkie stacye pocztowe po złr. 1 c. 60 za gotówkę albo za pobraniem pocztowem. Opakowanie bardzo staranne. **Roth Lipót,** handel win (2320-6-15) *in Werschetz, Ungarn.*

Winogrona kuracyjne

w koszach po 5 kilo czyli 10 funt. cłow. rozsyła pocztą opłatnie do wszystkich stacyj pocztowych austr. węgier. państwa i państwa niemieckiego za zaliczką 1 złr. 80 c. za koszyk 5 kilo

Ludwik Seel w Znojmie (Znaim.)

Większe partye jaknajtaniej według umowy. Cenniki na żądanie darmo i opłatnie. (2418-2-30)

Winogrona

dojrzałe i słodkie, świeżo zebrane, rozsyła koszyczki po 5 kilo za 1 złr. 50 c. *franco* do każdej stacyi pocztowej. **Edward Rittinger,** właściciel winnic w **Werschetz** (Banat). (2385-4-10)

ZNAKOMITE POWODZENIE.

VELOUTINE

jestto MĄCZKA RYŻOWA specyalnie przygotowana z Bizmutem, dlatego to działa szczęśliwie na skórę, niedostrzeżona przystaje do ciała nadaje cerze

ŚWIEŻOŚĆ NATURALNĄ.

CH. FAY

Magazyn Perfum w Paryżu,
9, NA ULICY DE LA PAIX, 9.

W Krakowie u pp. J. Trauczyńskiego, W. Redyka, Leona Feintucha i W. Fenza. — w Czerniowcach w aptece p. Golichowskiego, — i w pierwszych Składach perfum i wytworów toaletowych. We Lwowie w apt. Krzyżanowskiego. (1919 4-)

Staruszka 80-letnia

z pracy rąk własnych niemogąca się dostatecznie utrzymać, pozostaje w niedostatku i odwołuje się do serc litościwych. Adres: ***Rynek kleparski Nr. 91 przy kościele XX. Misyonarzy, dom Chlipalskich.*** (2409-3-3)

Ogłoszenie.

Ponieważ żadna z wniesionych ofert o wydzierżawienie **kantyny** (gospody) **wojskowej na Zamku** (Wawel) nie została uwzględnioną, rozpisuje się niniejszem nowy termin do wniesienia takowych, a to do dnia **20 września b. r.** włącznie; później wniesione oferty nie będą uwzględnione.

Bliższe warunki kontraktu można przejrzeć codziennie od godz. 9ej do 12ej przed południem w kancelaryi rezerwowej 13 pułku piechoty (pod Zamkiem Nr. domu 515).

Załatwienie wniesionych ofert odbędzie się dnia 21 września b. r. o godz. 9ej przed południem w powyższej kancelaryi, przy którem to urzędowaniu wszyscy oferenci przytomni być winni. (2434-2-3)

Komenda koszar wojskowych na Zamku.

OBWIESZCZENIE.

L. 23. [2360-3-3]

Komitet mający poruczone urządzenie w myśl uchwały XVI. Rady Ogólnej c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego w Przemyślu w r. 1882 okręgowej Wystawy rolniczo-przemysłowej oraz wskutek uchwały centralnego Komitetu tegoż Towarzystwa z dnia 10 sierpnia b. r., równocześnie i krajowej wystawy bydła rogatego, wyrobów przemysłu domowego i maszyn rolniczych — podaje do publicznej wiadomości, iż połączone te wystawy w Przemyślu dnia 31 sierpnia 1882 r. otwarte, a dnia 10go września t. r. zamknięte będą.

Program tych wystaw został wszystkim Towarzystwom i Instytucyom jakąkolwiek bądź styczność z rolnictwem i przemysłem mającym, jak również i znaczniejszym rolnikom i przemysłowcom do rozpowszechnienia rozesłany; ktoby takowego żądał, raczy się zgłosić do Komitetu wystawy, a program franco mu będzie przesłanym.

Z Komitetu wystawy rolniczo-przemysłowej.

Przemyśl dnia 2 września 1881 r.

Prezes:
Stanisław hr. Stadnicki.
Sekretarz:
Kazimierz Dworski.

WINOGRONA.

Rozsyłka w koszach około 5 kilo, opłatnie do każdej stacyi pocztowej, tylko za otrzymaniem kwoty złr. 1 ct. 60 (także wywóz wina). **P. v. Torkos** w **Modern** pod Preszburgiem. (2347-3-3)

Do sprzedania

kilka klaczy stadnych, starych, w stadzie koni w **Dembnie,** ostatnia poczta i stacya kolei żelaznej Biadoliny w Zachodniej Galicyi. (2424-2-4)

Kucharz poszukiwany.

Dla większego domu obywatelskiego poszukuje się zdatnego, rzetelnego i porządnego kucharza, kawalera, który może się wykazać świadectwami dobremi. Wstęp 1go października lub 1go listopada. Tylko znający się doskonale na kucharstwie, mogą się zgłosić pod liter. **A. G.** poste restante **Okocim.** (2373-3-3)

Najskuteczniejszym środkiem

na wszelkie przypadłości cierpień nerwowych jest **BRASSICON,** licznie wypróbowany przez wielu PP. Doktorów w szpitalach i na osobach prywatnych. Użyty na zewnątrz podczas **bólu głowy, migreny, w cierpieniach nerwowych głowy, zawrotach, uderzeniach krwi do głowy** działa nadzwyczaj skutecznie z zadziwiającą szybkością. Brassicon jako preparat roślinny lotny i niezawierający żadnych szkodliwych zdrowiu substancyj, wskutek zalet swoich przewyższył w doskonałości wszystkie dotąd znane zagraniczne specyalia, używane w wypadkach powyżej wymienionych cierpień. Aby kupujący byli pewni co do oryginalności nabytego środka, jesteśmy zmuszeni zwrócić ogólną uwagę, iż **BRASSICON** płyn od bólu głowy, jedynie pochodzący z laboratoryum *Władysława Russyana* w Warszawie ul. Bracka Nr. 2 posiada wyżej wymienione zalety. Każdy flakon Brassiconu **oprócz broszury owiniętym jest w pięciokolorową etykietę z podpisem W. Russyan wydrukowanym w trzech kolorach.**

Składy Brassiconu w Krakowie w aptece „pod Tygrysem“ *F. Gralewskiego, E. Stockmara* „pod Słoniem“, *A. Trauczyńskiego* „pod Złotą Koroną“, Rynek główny. (2001-4-)

Cena flakonu 1 złr. w. a.

Czcionkami Drukarni „Czasu“.

Odpowiedzialny rządca Drukarni *Józef Łakociński.*